

ELŐFIZETÉS

NYELVEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

NYELVEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónap 3 k. 200.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesül-
vésnek palotájában.
TELEFON-SZÁM: 29.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

Kispesti Könyvtár-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Vasárnap, április 2.

Visszaszorított

orosz hadállás.

Budapest, április 1. (Hivatalos.)
A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Olykánál az osztrák-magyar osztagok elfoglalták az ellenség egy előretolt hadállását, betemették az oroszok fedezékét, szétrombolták az akadályokat és azután főállásaikba tértek vissza. Siemikowcától délkeletre az ellenségnek azt a kísérletét, hogy a harc vonalat ezer lépésnyi szélességben rohamtávolságra tolja előre, tűzértségünk tüze és egy ellentámadásunk megghiúsította.

Olasz hadszíntér:

Tegnap a harc vonal egyes helyein a barci tevékenység mindket részről megindult. A tolimeni hídtónél, a Fella szakaszon és Dolomit szakaszon többé-kevésbé éltünk tűzértségi tűz tolyt. Nagy- és Kis-Pál közti harc vonalszakasz ellen és Schluderbachnál megkísérelt olasz támadást visszautasítottuk.

Balkán hadszíntér:

Nincs nevezetesebb esemény. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

„Sárba és vérbe fulladt az orosz offenzíva”.

Franciaország kényszerítette ki a támadást.

Berlin, április 1. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Cois mellett angol kézigránát támadásokat visszautasítottunk. A labassei csatórna és Neuville mellett éltünk aknaharcok voltak. Roytól északnyugatra a francia tűzértség igen eleven tevékenységet fejtett ki. Mi az ellenséges állásokat az Aisne arvonaton hatásos tűz alá fogtuk. Az Argonnokban és a Maas vidékén heves tűzértségi harcok voltak. Harci repülőink négy repülőgépet lelőttek. Egyet Laon és Mogeville mellett (a Woewre síkon) vonalainkon belül, egyet-egyet pedig Ville aux Bois mellett és Avocourt-tól délre közvetlenül az ellenséges arvonat mögött. A Rosnay (Reimstől nyugatra) melletti repülőteret hatásosan bombáztuk.

Keleti hadszíntér:

Jelentősebb események nem voltak. Ugylátszik ennél fogva, mint ha egyelőre oltankadt volna az oroszok támadása, amelyet harminc hadonállóval, vagyis több, mint ötszáz ezer emberrel és a keleti harctér viszonyaihoz képest csodálatra méltó menyu-
ságu lövész felhasználásával Hindenburg tábornagy hadsereportjának kiterjedt szakaszai ellen a március 1. és 28. ika közti időben intéztek. Csapatunk vitézségének és szilvs ki-
tartásának köszönhető, hogy ez a támadás semmiféle eredményt nem ért el. Hogy milyen nagy célok szolgálatában állott ez az offenzíva, az kitűnik az orosz nyugati arvonalon álló hadseregek főparancsnokságának március 4/17-én kelt 537. számú következő paran-
csából: A nyugati arvonat csapataihoz! Fél éve mult annak, hogy erősen megtögyatkozva, kevés emberrel és töltennyel az ellenség előnyomulását feltartóztatatok és a molodecznoi áttörés körletében is kitarván, mostani állásaitokat eloglaltatok. Ötlete és a haza új hősiességet kívánnak most toletek. Üzzétek ki az ellenséget a birodalom határai-
ból. Bizom bátorságokban, a cár iranti teljes odaadásokban, valamint a benne-
teket eltöltő forró hazaszereteten és meg vagyok győződve, hogy holnap, mikor e magasztos feladatoknak elebe álltok, teljesíteni fogjátok a cár és a haza iranti szent kötelességeket és felszabadítjátok az ellenséges jarom alatt nyűgö testvéreiteket. Segítsen meg az Isten bennünketszentügyünkben. Ewert főhadsegéd. — Persze csodálatosnak tetszik mindenki előtt, aki a helyzetet ismeri, hogy az oroszok abban az évszakban fogtak ilyen vállalkozásba, amelyben annak kivitele elé nehézségek gördülhettek. Az időpont meghatározását tehát nem annyira az orosz hadvezetőség szabad elhatározásának, mint inkább a szorongatott szövetséges nyomásának kell tulajdonítani. Ha már most a támadások beszüntetését hivatalos orosz helyről csupán az időjárás változásával indokoják, úgy ez bizonyára csak félig felel meg az igazságnak. Az oroszok veszteségeinek legalább annyi szerepe van a támadások erejének nagymérvű csökkenésében mint a meglágyult talajnak. E veszteségeket óvatos becsléssel is legalább száznegyven ezer emberre tesszük.

Helyesen tehát az ellenséges hadvezetőségnek azt kellene mondania, hogy nagy offenzívája mostanig nemcsak sárba, hanem „sárba és vérbe fulladt.”

Balkán hadszíntér:

Nincs újság. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Hollandia.

Arad, április 1

Egyre szűkebb lesz az a terület, amely a világháború véres hullámai között boldog izoláltságban érezheti magát. Európának csak a kisebb államai között vannak ilyenek és úgy látszik, ezeknek a száma is csökkenni fog. Néhány hete Portugáliát kényszerítette az angoloktól való függősége, hogy a háborúba álljon: most Hollandiának kellett fegyverkeznie, egyelőre azért, hogy a semlegességét minden erőszakos kísérletekkel szemben megvédje.

Miután Hollandia semlegességét Németországnak nincs szándékában és nem is lehet érdeke megsérteni, kétségtelen, hogy ez az intézkedés az entente ellen irányul. A hírek, amelyek Hollandia és az entente konfliktusairól szólnak, meglehetősen eltérők. Az egyik szerint az entente partra akar szállni Németalföld területén, hogy az átvonulást biztosítsa magának. A másik forrás azt mondja: a párizsi konferencia határozatából Anglia és Franciaország ultimátumot intéztek Hollandiához, amelyben azt követelik, hogy Németországgal szemben szüntessen be minden forgalmat, zárja el a határait.

A tény az, hogy Hollandia egész fegyveres készletét mozgósította, nem egy erőszakos kísérletek és támadások varatlanul érjék. Mert a két alternatíva közül akarmelyik az igaz, mindenik alkalmas arra, hogy Hollandia nepeből nemcsak a tiltakozást, de a vegrökig menő ellentállást váltsa ki. Görögország kínos és szánalmas helyzete intő példa arra, miképen jár Hollandia, ha az első angol, vagy francia katona partraszállását tűri. Miután Görögország, főként Venizelosz tondorkodásai és remítgetéseinek hatására alatt, nem tudott kellő időben a sarkára állani, megszunt ur és gazda lenni a saját területen. Nemcsak Szalonikiból, a Kalkidiki nyugványaiból és a szigetekről lakoltattak ki a kelemenlen vendégek, de

egyszerre szélesebbé terítették az úgynevezett fegyveres zónát, a melyen már nem a görög király uralkodik, hanem francia tábornok. És Görögország, bár maga minden lehetőséget elkövetett, hogy a háborúba ne avatkozzék, kénytelen eltérni, hogy a földje harcok, pusztítások, rombolások színhelye legyen. Mintsem hogy Hollandia ilyennek tegye ki magát, okosabb, ha már a partraszállást akadályozza meg fegyverrel, miután a diplomáciai tiltakozásra az entente már nem hederit.

Azt se tűrheti el Hollandia, hogy a kereskedelmét guzsba kössék, hogy megosszák létfeltételeitől az entente hatalmi céljai érdekében. Németország kiheztetése ugyan ezzel se sikerülne; de a tajtékzó düh, amelyet a harcok kudarcai és tehetetlen állapota fokoz, képes Hollandiát a háborúba keverni, csak hogy ezzel is elzárjon egy utat, amely Németország felé szabad volt.

A „kis nemzetek szabadságának őrei”, — így nevezte magát az entente, mikor Belgiumot már eltemette, Szerbiát és Montenegrót pedig már a ravatalra készultek tenni. Annyira öröködnék a kis nemzetek szabadságán, hogy Hollandiát meg akarják tojtani, keresztül akarnak rajta taposni, azért, mert a világháborúban szabad akar lenni és élvezni akarja azt a szabadságot, a mely egy ruggetlen országnak módot ad arra, hogy kereskedelmét, összeköttetéseit úgy irányítsa, a hogy az érdekei megkövetelik. Az izgalomban, a mely két nap óta Hollandiát elleple, bizonyára egyre erősebb lesz a gyűlölet az entente iránt; s ha Hollandia egyelőre a semlegességet akarja, ha kell, fegyverrel megőrizni, könnyen lehet, hogy új ellenséget szerez magának benne az entente.

Gépszíjból cipőtálp.

(Megaur két malom, mert enaptak a szíjakat.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 1.

Ma reggel a gáji Eliak-téle malom tulajdonosa, Eliek Lajos a gáji rendőrkapitányságon, Rémer István gáji rendőrkapitánynál bejelentést tett, hogy az éj folyamán malmából a malom hajtósíkját, mely kétezer korona értékű, valaki elvitte s e miatt a malom kénytelen volt az üzemét beszüntetni. A gáji rendőrség telefonon jelentette az esetet az aradi rendőrkapitányságnak, mely azonnal megindította a nyomozást.

A rendőrség mindenekelőtt azt állapította meg, hogy nem lopás, hanem betörés történt. A tettes éjnek idején álkules segítségével nyitotta fel a malmot s így vette magához a gépszíjat. A detektívek már nyomában vannak a betörőnek és annak elfogatása csak órák kérdése. Pár nap előtt, ugyanis egy aradi, marosparti malomban Blaha József malmában is történt betörés és a betörő innen is csak a hajtó szíjat vitte el. Ez az operációja azonban szerencsétlenül végződött. A betörő ugyanis munkája közben kiejtette zsebéből noteszát és abban volt saját fényképe is. Ennek a fényképnek tulajdonosáról megállapították, hogy

rovott előéletű, jelenleg katona, de szokásban van és már hetek óta keresik. A detektívek ezenkívül nyomozás során értesültek arról is, hogy a fénykép tulajdonosa héttől délelőtt több aradi cipésznél kínált megvételre bőrdarabokat, melyeken meglátázt, hogy azok gépszíjból vannak kivágva. Több cipész vett is bőrdarabokat és ezek a cipészek mind ráismertek a fényképben arra, akitől a bűrt vásárolták. Ezekután a rendőrség most már rövidesen elfogja a malombetörőt.

Csernovic

a Balkán kapuja.

(Az orosz támadások célja: Bukovina fővárosának elfoglalása.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 1.

Edgar Semidt-Pauli, a velünk magyarokkal annyira rokonszenvező német huszártiszt, akinek már több költői erejű és hangulatos haditudósítását közölte az Aradi Közlöny, a Berliner Tageblatt legutóbbi számában a következő poetikus leírást adja:

Halálos csend van a kis orosz parasztszobában. Kint, az apró ablakok mögött áll az éj — fekete kőfal — s beárnyékolja a szobát is. Csak a nyitott tűzhely fénye küzd a nagy homállyal bizonytalanul és össze-összerakódva. Végigsiklik az egyik fehér falon egész a sarokig, ahol faágyam áll. Pillanatnyi fényben látni lehet a fehér felületen az apró, barna pontokat — a poloskákat.

A tűzhely előtt régi templomi karosszékben sárga kőrassziircsizmás lábait a tűzhely falának támasztva, félig nyitott kabáttal, amely alól piszkos szürkeségében világlik ki az ing, olvas szobátársam, Z. hadnagy, Tizennégy napos ujságokat olvas. A hosszú lovaglástól fáradtan tekazem az ágy szalmával, poshadt, büdös szalmával fedett deszkáin, szivemben a magányosság és a messziség. Bundámat egész államig húzom, mert a mocsarak jeges éjszakai lehetete keresztülhatol a fa-falak repedésein. Az egyetlen mellékszobából lovaink halk szuszogása, vagy legényeink horkolása hallatszik. Egyszerre felemeli barátom fejét s szava, mint súlyos harangozás hallatszik a csendben.

— Nem tűnnek fel előtted különös képek, ha azokat a neveket olvasod a hivatalos jelentésekben, ahol most a háború dúl? Olyan idegen, kővé vált, közömbös arcok? Mintha végleg elveszítették volna nyári napjaik morolygását, kertjeik illatát, ódon utcáik békés csendjét. Most már nem mások, mint sztratégiai pontok a haditérképen. Hogy néz ki Helgoland, amikor orosz tengeri mérőföldnyire tőle angol cirkálót torpedóznak meg, hogy néz ki Misurina, amikor az olasz pergőtűz a Tre Cimo di Lavaredo ellen irányul, hogy Csernovic, amikor az égből bombák hullanak a San Remo, ahol most alpinik gyakorlatoznak?

És mégis... néha, álom közben, ismét látja őket az ember úgy, amint egykor kinéztek... néha álom közben.

Csernovic... Egy nyári nap heve, első kalandom éi ebben a névben. Mintha tegnap történt volna, oly tisztán látom magamat a vásártéren lovagló csizmában és nadrágban, ingben, bőrvél a panamában. S a zsebemben revolver volt, mert... De ezt nem tartozik ide... Mindenesetre nem akartam a szép, hűtlen lengyel nőt, aki miatt Hannoverből egyenest ide utaztam, dacolva itjusságomban haro nélkül átengedni riválisomnak. Nővére velem kötött szövetséget. Elárulta nekem a szerelmesek rejtékhelyét is, egy kis erdei há-

zikót a város kapuja közelében. Két kocsi-val akartunk kimenni. Az első kocsi-ban 6 ült volna s a gyűlölt lengyel valami ürüggyel eltávolította volna a városba. A második kocsi-ban én akartam őt követni s szerelmesemet meglepni, rábeszéléssel, vagy erőszakkal rávenni, hogy egyenest a pályaudvarra jöjjön velem s aztán vissza Németországba. Mindjárt megérkezésem után reggel egy öreg káftános zsidó lován kilovagoltam, hogy helyszíni szemlét tartssak. Ott állt a két fiakker a déli hőségben a piactéren s a döntés előtti izgatottságban felejtetetlenül élesen szívták magukba érzéseim a tarka piactér képét.

Valóban, ha Bécs „Ázsia kapuja”, akkor Csernovic a Balkán ajtaja. A közeli államok bekeverik színüket képébe. Tarka övek fénylenek, amelyekbe kések vannak dugva, a tehér vászonruhás román pásstorokon, lengyel asszonyok fejkendői csillognak, hullámos hajú galíciai zsidók sötét káftánjai közt. Barna szerzetesek siklanak keresztül hangtalanul a naptényben tündöklő téren. Ekvipázs gördül végig a köveken, ablakait lilaszínű tüggöny takarja — a püspök kocsija. Szőke lengyel nők — ritka köztük a fekete hajú — elringanak keleties lustasággal a kávéházak előtt, ahol karcsú tiszták cserélnek velük pillantást. Fiakkerkocsisok kiáltoznak, az árnyékban gyümölcsös asszony ül, elvatemült arcok merülnek fel a tömegből, öreg kerítők és szerpabló-alakok. Itt már van értelme a revolvert hordani s korbácsot az övben.

Amikor beszállok a kocsi-ba, dacára, az utam okának és céljának, boldognak érzem magam.

Maga az ut szennáció nélkül mult el. A házikó üres volt, a szép lengyel nő, amint a szolgától megtudom, már visszautazott Németországba. Szóval hozzám. És én még, ugyanaznap beszállok a balkán-vonatba, hogy nazatérjek. Tizenkét órát töltöttem mindössze Csernovicban, de soha sem felejttem el ezt a várost, amint utoljára láttam, a messzi, kékpárás síkság szélén zöld dombokon emelkedve, mintha tornyaival és kupolaival az esti ogboit narancsszínű függönyébe akarna nőni. És így marad meg emlékezetemben, dacára a bélyegnek, amelyet a háború, az orosz betörés, a bombák nyomtak rá, így marad emlékezetemben első kalandomhoz kötve, mint az ezeregyék országába vezető varázskapu...

Es Misurina? Tudom, hogy most az ágyuk dörgése szikráid pokoli visszhangját kelti fel. De bennem semmi sem zavarhatja illa hegyeid isteni nyugalomát.

Egy alkonyi óra lent, magasan a sziklák közt, a hol az utolsó szál tű nő s az utolsó kék virág. A busza órája, mert lent már kantározva állt a posta-kocsi lova, hogy elvigyen a városba. Oly hatalmas esőnd uralkodott ott lent, hogy vére keringését hallottam fülemben s hullámverésnek tetszett, amint a tű az esti szélben hajladozott. S e csend magános nagyságában annyira kicsinynek tetszett minden emberi sora és szenvedés, mint lent a hotel s az emberkék a misurina-i zöld tó partján. Milyen tiszta és vágy nélküli volt itt a boldogság a csendben. Odaát, a hegyháton mind jobban felkapaszkodott a sötét violett-azín a aziklacsucok kisirteties sápadtsága felé. Csak lent a csucson nyugodott még a menekülő sap ruhájának rózsaszínű selyme...

Helgolandot azonban a tengeri ütközetek füstjén keresztül is, mint kék párnán nyugvó világító ruport látom. Az öreg friz-templomra gondolok, amely a halálosok kunyhói közt áll,

mint az anya gyermekei között, a karcsú el-
árusítónőkre, akiknek szőke hajával a tengeri
szél játszik a hosszú hídra, amely befutott a
tengerbe...

És a kis, megható sírokra gondolkodom a
dűnában, a névtelenek temetőjére...

Itt beolvadt ismét barátom hangja az
orosz éjszaka csendjébe. Csak még az utolsó
szó visszhangja hallatjaik... a névtelenek

temetője. S hirtelen látom a német sírok név-
nélküli keresztjeit messze idegenben. Francia-
ország erdeiben, Galícia hegyei közt, Magyar-
ország, Szerbia síkjain, távoli tengerek part-
jain, Ázsia pusztáin a kietlen, végnélküli orosz
földön. Ezek is névnélküli sírok... Csak-
hogy lakóik nem hasztalan és sötétben huny-
tak el, mint azok, akiket a hullámok vetnek
partra...

Hollandia fegyverrel védi semlegességét

(Anglia beakar törni Németalföldre. — Izgalom Hollandiában. — A pá-
risi konferencia követelése.)

Távirati tudósítás.

Hága — Amsterdam, április 1.

Amsterdam. Ma távirati utasítás ment, hogy a szárazföldi és tengeri haderők tisztjeinek, vagy közlegényeinek adott mindennemű szabadságolás, azoknak kivételével, amelyeket a hadügyminiszter, vagy a tengerészeti miniszter engedélyezett, visszavonassák. Hágából ezzel kapcsolatban jelentik: Mint a Németalföldi Távirati Iroda értesül, egyelőre a szárazföldi és tengeri haderőknél nem fognak újabb szabadságolásokat engedélyezni. A szárazföldi és tengeri haderő legfontosabb tényezői ma reggel fontos tanácskozást tartottak. A belügyminiszter ma reggel tanácskozott a királynő kabinetfőnökével és a külügyminiszterrel. Hír szerint a második kamara titkos ülése közvetlenül küszöbön áll. A Handelsblad jelenti: Az 1914. augusztus elseje óta a katonai hatóságok rendelkezése alá tartozó tehervaggonokat, amelyeket azóta ideiglenes közhasználatra átengedtek, ma a hatóságok rekviráltak. Olyan kocsik, amelyek ma este hat órakor elutazásra készen állottak, még elindultak, a többi kocsikat azonban ki kellett rakni.

Amsterdam. A Nieuwe Courant a következőket közli: Nem fenyeget közvetlen háborús veszedelem. A beállott nyugtalanság nincs összefüggésben a Tubantia-ügygel, hanem az általános hadi állapotra vezetendő vissza, amely most — értesülésünk szerint, amelyeket mi kapunk — olyan fázisba lép, vagy fog lépni, amely a mi országunkra nézve szükségessé teszi, hogy rendkívüli mértékben óvatossá legyünk.

Vajon az az esemény, amelytől a kormány nyilván tart és amiről semmiféle bizonyosságot nem szerezhettünk, egy hét, vagy egy hónap letor-gásán belül fog-e bekövetkezni és vajon ez csak a mi országunkat érintő válságos helyzetet fog-e elő-
idézni, azt nem tudjuk, csak éppen megkockáztatjuk azt a feltevésünket, hogy a helyzetnek az a módosulása, amelyet lehetségesnek tartanak, a tegnapiótt befejezett párisi entente-konferencia következménye lehet, mert csak így tudnók magunknak megmagyarázni azt a hirtelen beállott aggodalmat, amelyet a ma szárnyra kelt hírek keltettek. A tegnap délután tartott minisztertanács folyomá-

nyaképen a kormány a legmagasabb katonai parancsnokokkal tanácsko-zott és fontolóra vette, hogy a másod-
dik kamarát titkos ülésre hívja össze.

Amsterdam. A „Nieuwe van der Dag” írja: A szabadságolások visszavonásáról s a többi, ma ismertté vált hivatalos hirdelmény-ből és fontos tanácskozásról olvasóink bizo-nyára meg fogják érteni, mit jelentenek ezek a hírek és ezek az intézkedések, amelyek már magukba véve is alkalmasak arra, hogy nyugtalanságot keltsenek. Mi magunk a hírekben tapogatóunk. Ezek a közlemények kétségki-vül arra engednek következtetni, hogy a kül-földhöz való viszonyunk esetleg feszültté vált. Ez közvetlenül érintett bennünket és összefü-ggésben lehet úgy az európai háborúval, mint Indiával. Különös azonban, hogy éppen ebben a pillanatban a helyzet a buvárhajónáborut il-letőleg a lehető legkedvezőbbnek látszik, most, hogy a buvárhajó-válság a német birodalmi gyűlésen a kormány, helyesebben a mérsékelt pártok győzelmével végződött. A birodalmi gyűlés költségvetési bizottságában elfogadtak egy javaslatot, amely szerint a semlegesek jo-gos érdekeit tiszteletben tartásuk. A német sajtó is úgy ítéli meg a helyzetet, hogy a semlege-ség meg lehetne ezzel elégedve. Reméljük, hogy kormányunk rövidesen közelebbi felvilá-gosítást ad közvetlen válságától nem tartanak. Ez legalább nem tűnik ki a második kamara-ban a szabadságolások ügyében tett nyilatko-zatokból. (M. T. L.)

Berlin. A Lokal Anzeigernek jelen-tik Rotterdamból: Az egész Hollandia-ban óriási az izgalom. A katonai intéz-kezeseket és a sürgősen összehívott minisztertanácsot a legkülönbözőbb hí-rekkel magyarázzák. A Waachera szí-
geten az angolok autotag partraszá-
ralt kíséretet meg. Más hírek szerint a párisi konferencia elhatározása alap-ján Anglia és Franciaország Honan-diaot fenyegeti, avagy ultimatum-szerűen a német határ lezárását köve-
tezik. Vonakodás esetén Anglia és Franciaország a Scheidet biokami fog-jak. Hollandia ettől kezdve szandeka semle-gességet tegyveresen is megvedel-mezni. A különböző hírek azonban az országban teljes bizonytalanságot te-remtettek. Parlament korokban azt következtetik, hogy miután a második kamara titkos ülést elhatározottuk, a helyzet legalább is a mai napon nem eszedett ki meg jobban.

Frankfurt. A Frankfurter Zeitung tudósítója jelenti Ha-gából: Azokról a hírekről, me-lyek szerint Anglia pánatord-

zott volna angol csapatoknak Németalföldön való átvonulása dolgában, jól értesült kormány-helyen kijelentették, hogy va-lószínű. A tudósító a legjobb forrásból a következőkről érte-sül: A németalföldi miniszte-rium, tekintettel az általános hadihelyzetre, valamint a ka-pott figyelemreméltó hírekre, melyek a hollandi parton való partraszállás lehetőségéről szol-nak, kötelességének tartotta Hollandia hadseregének felké-szíttségét a legmagasabb fokra emelni. Minden azt mutatja, hogy Hollandia, semlegessége megsértésére irányuló minden kísérletnek teljes nyomatókai, fegyveresen szembeszáll. A ne-met-hollandi viszony jelenleg teljesen normális és semmiféle okot nem ad bármiféle nyugta-lanságra.

Bees. A Wiener Mittagszeitung-jak jelenük Hágából: Hollandia minden katonai intézkedést megtett, hogy esetleges kísérletet angol csa-patok partra tetelére Holland terü-leten való keresztül vonulás céljá-ból, tegyveresen is meggátolhasson.

Hága. A közönség lassan megnyugodott, miután teljes bi-
zalmat tanult a kormányai szem-
re. A lapok nagy része azt hiszi, hogy a katonai intéz-
kedések nem annak kapcsola-
ban a tengeriatti háborúval, hanem a párisi értekezlettel. A kamara titkos ülése, amelyen a kormány a politikai helyzetre nyilatkozik, valószínűleg ke-
szen lesz. Felhívatalosan megca-
folják azt a hírt, hogy tegnap egy holland hadihajó tenger-
alatti csapócsztett.

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.

Elszállítják a francia csapatokat Szalonikiból.

Konstantinápoly. Athénből jelen-tik: Karaburnuban a francia csapa-to-kat benafozzak és ejnek idején el-szállítják. Az entente meg akarja őrizni azt a látszatot, hogy pusztá ni-resztelések, mintha a francia csapa-to-kat masok fogják felváltani. Harom-ezer görög munkást felfogadtak, hogy a benafozási munkálatoknál seged-kezzenek. Legutóbb két zászlóalj fran-cia csendőrt hajoztak be Karaburnu-ban, egy divizio gyalogságot vezer-karával együtt, négy negyi úteget, s több nehez úteget. A tüzerségi mu-ni-
ciót a frontról vissza hozták Szalo-
nikibe, szintén benafozzak s a hajók
Marseille-be indulnak.

Frankfurt. A Frankfurter jelenti Párisból: A verduni veszteségek következtében a tizenhet éveseket már két hetet ezelőtt a frontra vittek, mert is legközelebb a negy-venhet és negyvennyolc éveseket vetik a harcvonalba.

Támadásra készül az entente a Balkánon.

(Elpusztulnak a szerbek Korfu szigetén. — Törökország nem köt külön békét.)

szókratész tudósítás.

Genf—London, április 1.

Berlin. A Berliner Tageblatt tudósítója jelenti Athénből: Görögország álláspontja a szigorú semlegesség, ámde ezt képtelenek keresztül vinni. Naponta megismétlődnek az entente tulkapásai. Korfuból részletes jelentés számol be arról, hogy az egykori festői sziget szennyes járványfészekké vált. A szerbek között dúló kolera a polgári lakosságra is áterjedt, mivel a franciák a betegeket nem izolálják. A szigeten főleg szerbeket látni. Rongyosak, nyomorognak és rettenetesen piszkosak. Az egész szigetet kitorगतák régi szépségéből, az utcák, a házak valóságos kloakákká váltak. A francia és olasz különítmények a kikötő közelében elkülönítetten élnek. A kikötőben állandóan három cirkáló és számos entente-gőzös horgonyoz. Az Achilleont kórházzá alakították át.

Genf. A Corriera della Sera jelenti Athenből: Mindegyik francia tábornok Szalonikibe utazott, hogy megbeszélje Sarraival a balkáni entence csapatok akciójának módozatait, valamint a szerb haderők felhasználását.

Logano. Milanóból jelenti, hogy a „Neon Asty” című görög lap szerint a macedóniai fronton egyre növekszik az élénkség. A szemkóst álló ellentelék intenzív előkészületeket tesznek a küzdelemre. A francia-angol expedíciós csapatok általános támadása valószínű. A görög kormány rendszabályokat óhajt életbeléptetni a görög lakosság életének és vagyonának megvédésére a veszélyeztetett zónán.

Genf. A párisi lapok jelenti: A legutóbbi napokban huszonegy ellenséges repülőgép bombázta a németek macedóniai táborát. A német repülőgépek sem maradtak tétlenül és szembeszállottak a francia és angol repülőgépekkel. Egy francia repülőgép tüzet fogott és lezuhant. Egy másik francia gép, amelyben Préjelan, az ismert rajzoló ült, ugyancsak kénytelen volt leszállni az ellenséges vonalak közelében. Préjelan felgyújtotta a gépet és futással mentette meg életét.

Rotterdam. A Morningpost jelenti: A kut el Amarában körülrart angol hadosztály eteladagját már február 29-en egyharmadára csökkentették.

Konstantinápoly. A főhadiszállás közli március 31-én: Irak-front: A Tigris vidékén nincs változás. Az Euphrát-szakaszon egyik osztagunk Nasrietől keletre megtámadott egy ellenséges osztagot és déli irányban elűzte, miközben veszteségeket okozott neki. Önkéntes csapataink egyidejűleg megtámadták ennek az ellenséges osztagnak szálláshelyeit és sok zsákmányt ejtettek.

Kaukázus-front: Csapataink lassan-lassan elnyomulnak a Cau ut-völgyben, ahol több ellenséges felderítő csapat támadását visszaverték. A Kaukázus-front többi részében nem történt jelentős esemény.

Dardanella-front: Egy ellenséges cirkáló a Dardanellák magasságában egy ideig hatás-

talatul bombázta Eleburnut, azután vissza vonult. Három ellenséges repülőgép, amely Imbros felől jött, janiakiri ütegeink tüzelése folytán kénytelen volt a szigetre visszatérni.

Amsterdam. Londonból jelenti: A külügyi hivatal közli: Sem hivatalosan, sem nem hivatalosan nincsen tudomásunk Törökország külön békéjének tervéről. Athénből ugyanis azt híresztelik, hogy török kiküldöttek az entente hatalmak képviselőivel már tárgyalásokat folytatnak Törökország külön békéjének megkötéséről.

KÜLVONVÉCEMÉNY.

X

Méltóztatnak még emlékezni Annuskára Nagyváradról? A sánta cipészszegéd, aki fél évvel ezelőtt jött haza a háborúból, négy golyót röpített a szívébe, mert Annuska nem akart a felesége lenni. Elmélikedő, merengő és megrovó cirkák támadtak a romantikus és szívhez szelő kis tragédia nyomában és a cirkákából Annuska megérthette, hogy az általános hangulat elvárta volna tőle, hogy felesége legyen a szegény cipésznek, aki fél lábát a hazának adta. Még se járja — mondták az esetből bölcsességeket szűrők — hogy ezek a mai nők nem hajlandók a hősköket szeretni! — Nem első ember volt a váradai cipész, aki büszkén mondott az életnek, szerelmi bánat, reménytelen szerelem címén. Szép, jó, okos, derék, épkézláb, jellemes, kellemes, szellemes, hü férfiakkal esett meg már ezer és ezer hasonló eset. És ha szépség, jószág, okosság, jellem, kellem, szellem és mindez elsorolt érények együtt vagy külön nem adtak jogot arra, hogy tulajdonosuk magának követelhesse azt, akit szeret — és ha a társadalom nem sietett szemrehányással illetni az asszonyt, leányt, aki miatt a fent elsorolt érényekkel ékes férfi a halálba ment: miért éppen most ez a nagy láрма? A hiányzó fél láb olyan tulajdonság-e, amelyre való tekintettel a nő köteles a szerelmet viszonzni? Annuskára az a férfi dobja az első követ, aki még ifjú és bohó perceiben nem állt egyszer fél lábbal az öngyilkosság gondolatának határszélin, mert az imádott nő nem akarta szeretni, nem akarta pedig nem is volt fél lábba...

X

A háború husz hónapja tart és végét a jósokon kívül (akik kivétel nélkül tévednek) nem látja senki. Pedig milyen szépen, gyorsan, egyszerűen meg lehetett volna oldani az egészet, persze, ha lenne némi lendület, újítási hajlam az emberekben és ha a jó gondolat nem későn, most a huszadik hónapban támadna! Egyszerű elmélikedés kell az elintézéshez. Ki győz a háborúban? A szerencsésebb. Mi történik a háborúban? Mindkét fél néhány százezer emberét eltemeti. Tisztelt uraim — szólt éjjel álmomban a londoni békekonferencián (mert erről álmodtam) egy munkás- és bék párti lord, aki úgy szavalt, mintha Shaw Bernát írta volna — miért kell mindezt husz és még több hónapig fáradozni, gyötrödni, Zeppeinekől aggódni, tökéletlen gyilkoló eszközöket alkalmazni. A háborút ugyanis a szeren-

csebb fél nyeri meg. Miért döntse el a szerencsét a hosszú hadakozás? Döntse el egyszerűen a sors. Ön a rövidebb gyűtőt hazta kedves Ország, ön a vesztes fél, ön a hosszabbat tisztelt Állam, ön a győzelem pálmája. Hogy a háború egyéb eredményei: a halottak ne maradjanak ki a játékból, a statisztika örök törvényeit tisztelve mondjuk ki, hogy a vesztes fél hadserege tizenöt, a győztes ellenben csak tizenegy százalékát vesztette el a „háborúban”. Hajlandó volnék egy új Nobel-pályadíjat kitűzni alkalmas és népszerű módjára a tizenöt, illetve tizenegy percent gyors és tökéletes elhaláloztatásának. Tömeggilloten — mint Jókai Jövő század regényében van — mérgezés nagyban, például cyangázzal?? (Wells igen meghatóan írt erről az Üstökös évetén) Az egész gyorsan, biztosan, pontosan meghal. A háború megkapná a halottait, a győztes a győzelmét, a nép pedig megtakarítaná a hosszú hónapok ezer baját és megtakarítaná a hosszú hónapok ezer baját és megtakarítaná a ruha csak halottak lennének... Igy szónokolt az álombeli munkás- és bék párti lord. Ezután nemes fordulattal azt álmodtam, hogy „ideális háború” volt, hogy győztünk, a derék lord módszere szerint is mi győztünk és belesoroltak a győztestől esedékes tizenegy percentbe... Ilyen bolondokat álmodik az ember a háború huszadik hónapjában. De akkor is csak az esetben, ha az álomra vagy a bolondságra, az leg mind a kettőre hajlama van...

(+)

LEGUJABB.

Erkezett reggel fél 4 órakor.

London bombázása német lég-hajókról.

Berlin. A Woltf-ügynökség jelenti: Március 31-éről április elsőjére virradó éjjelen egy tengerészeti lég-hajóraj London, valamint az angol dékeleti partvidéket több helyen megtámadta. A londoni City a London és Tower hid közötti városrészt, valamint a londoni dokkokat, London északnyugati részét, csapattáborokkal és Entfield ipari telepet, továbbá Londontól északra lévő waltham-abbey-i robbantószergyára bőségesen vetettek bombákat. A továbbiakban Lovestonera miután előzőleg Elowarkednél (Harwichtól északnyugatra) egy üteget sikeresen megtámadták, nagymennyiségű robbantó és gyújtó bombákat dobtak. Cambirdge-nél elhaligattak egy üteget s ugyanott nagy kiterjedésű gyártelepeket támadtak meg. Végül a Humbert folyó kikötőtelepeire, valamint erődtímenyeire vetettek bombákat. Ugyanott három üteget elhallgattattak. A támadásoknak általában igen jó sikerük volt, amint lég-hajóink által kétségtelenül megfigyelt, számos tűz és épületbeomlásból megállapítható. Dacára annak, hogy lég-hajóinkra igen hevesen tüzeltek, az L. Z. 15. kivételével mind visszatértek. Az L. Z. 15-öt saját jelentése szerint lövés találta, ezért a Themze torkolata előtt a tengerre leocsátkozni kényszerült. A haderőink által eddig eszközölt nyomozások eredménytelenek. A tengereszeu vezérkar tonoke.

Russzofil támadások Carmen Sylva ellen.

(Az özvegy királynő megkeserített élete. — Jonescuék hajsza.)

Állampolitikai tudósítás.

Bukarest, április 1.

Erzsébet özvegy román királyné halála alkalmat nyújtott Constantin Banuak, a liberális-párt tagjának, hogy lapjában, a „Natiunalul”-ban a következő elméleti tanulmányt rendezze:

„Mintha egy titokzatos törvény akarta volna, hogy az „új Románia” megvalósulása előtt, az elmúlt idők képviselői, sőt leggyeszerűbb tanúi is, egyik a másik után eltűnjek. A sors döntötte el, hogy az új Románia előnapján, ez az új Románia új uralkodó által képviseltessék.”

Banu ur jól tenné, ha jövőre lapját a következő jelíggel látta el:

„Hirtapiróknak és legyeknek semmi sem szent.”

A szemtelenség, durvaság és alávalóság, csuespontját azonban Thoma Jonescu dr. érte el. Erről tanuskodnak a következő román lap-szemelvények: A Libertatea így írt: Thoma Jonescu dr. a bukaresti egyetem örök rektora, a királyné halálakor fellektezett részvényt nyilvánítási lajstromba nevét bejegyezvén, tanuk előtt a leggyalázatosabb szidalmakkal illette az elhunytat. Oly szavakat használt, melyeket reprodukálni nem lehet, hozzáfűzve: „Jó, hogy meghalt, legalább eltűnt vele a németbarát politika utolsó maradéka”.

Take Jonescu fivérének eme gyalázatos kirohanása abban leri indoklását, hogy előtte az elhunyt királyné feltétlenül németbarát érzelmű volt és már életében is mindig azzal vádolta, hogy a királyra döntő befolyást gyakorolt.

Mária királynő anglofil és a királyt ez irányban befolyásolja. A Takeisták szerint tehát a király két áramlattal áll szemben, melyek közül az özvegy királyné volt az erősebb. Tanuként, hogy Thoma Jonescu — tényleg e kifejezéseket használta, a lap felsorolja mindazok neveit, akik nevezett előtt és után a lajstromba vannak felvéve.

— Thoma Jonescu dr. nevű egyén — írja a Seara, — aki a saját lelkének és családjának istállójából származó mért ama napsütötte alapzatra akarta dobni, melyen a monarchia nyugszik — elkövette hódolatának jeléül azt, amit tőle senki sem kívánt és a nemzeti gyászban való részvételét, nevének a lajstromba való bejegyzésével tanusította. Nevének aláírásakor a vagyontörököt Ghitza Joan utódja a következő szavakat ejtette ki: „Jó, hogy a porosz kémnő megdöglött.” Melyik normális ember képes ily alávalóságra? Thoma Jonescu dr. emberi testében hiénalelek lakozhatik. S ez a hiéna nincs az állatkert ketrecébe zárva, hogy lehetetlenné tegyék aljas munkáját az élet és történelem temetőjében. És ez a nép annyira elvesztette normális eszét, annyira hiányzik belőle a méltóság érzete, hogy szervezetében egy ily teremtetést megtűr, anélkül, hogy egy hatalmas köpethalálammal elcsöpörné!

A „Seara” egyik vezetőikében Kornubatu „A bouce könyei” cím alatt kitakadt Thoma Jonescu és összes hozzatartozói ellen. Többek közt ezeket írja:

„A Jonescu dinasztia piszka a királyné halálakor mutatkozott teljes egészében és tényben. A míg a halottassó ruhába öltözött bohóc orvosi fejét a „Romania” gyászkeretébe dugja, kijelenti Thoma Jonescu — aki nagybátyja

parancsait keresztül viszi — ugyanazon ravatal előtt: „jó, hogy a porosz kémnő megdöglött”. A politikai gonosztevők ezen bandája, melynek minden tagjának meg van a maga feladata, most is jól osztotta fel szerepeit. Csak az a kérdés, meddig fogja az ország ezen dinasztia machinációt tőni.”

Ugyanezen lapban T. P. szintén a holt királyné gyalázójával foglalkozik. A fűtanuk által megerősített bestiális gyalázás az egész közvélemény előtt ismeretessé vált, mely megdermedt eme hallatlan durvaság elkövetésén. A ténynek újságokban való leszögzése nem elegendő. Minden más országban Thoma Jonescu a helyszínen részesült volna megfelelő leckében, tüstént, amint gyalázatos száját ezen aljas szidalmak elhagyták. Az illetékes hatóságok kötelesek vizsgálatot indítani. Thoma Jonescu egyetemi tanár, a koronának hűséget esküdött. Mint esküszegő, mint sirgylázó ellen kell az eljárást ellene megindítani. Hivatalától meg kell fosztani és a törvényszék elé állítani. A válás és közoktatásügyi miniszter és a szenátus feladata intézkedni. Reméljük, hogy hatóságaink ez egyszer nem fognak aludni.

Végül még a „Moldova” cikke, — mely „Az országnak nincs szerencséje” cím alatt mindazokat támadja, kik a királyné utolsó napjait ekkeserítették. A királyné halálakor ugyanaz ismétlődik meg, — írja — mint néhai tel-séges ura halálakor. A népben az elhunyt iránti határtalan szeretetmeggyilvánulás, az igazi mély részvét. A kormányzók ezt nem tudják belátni és a rendőrség zavarja a népet, mely a palotához sereglük, hogy drága halottjától bucsuzzék. A nép érzi, hogy szent kötelességet kell teljesítenie. És nyílt szívvel megy, mert nem vétett az elhunyt iránt. Ha élete kint volt is, ha mondhatta volna is „Jó, hogy már meghalok” így életét nem a nép keserítette el, hanem mások. Sokkal jobban, mint a király halála, fájt neki ama aljas-ság, mellyel a királyt utolsó napjaiban is üldözték. Mély megvetéssel beszélt mindazokról, kik támadták, hangsúlyozva, hogy a gyalázkodások még a királyné fenkolt személyét sem kímélték. A király halála nem vetett véget a gyűlöletnek. Még egy és fél évig állt a királyné a belső villongások atmoszférájában. Mily tájélatmas összehasonlítás keltezhetett lelkében, midőn látta, hogy mi maradt és mit csinálhatott volna az elhunyt király az országból. Mily keserű előérzete a veszálynak, melyek Romániára várnak és melyeket ő, ha élt volna, talán egy könyccsappal elcsinálhatott volna. De ő is elment. Az országnak nincs szerencséje. Az ország sorsa ma a véletlentől függ.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az első aradi nyugdíjas jót asztaltársaság 1. évi április hó 6-án tartja rendes évnegyedi választmányi gyűlését a Millenniumi sorosarnok külön helyiségében. Targysorozat: Betöltésnek, tagok felvétele s egyéb ügyek elintézése. Az elnökség.

(*) Megelőző. Az aradi Mozdony- és Motorvezetők Országos április 3-án, délután 2 órakor rendes évi közgyűlését tartja, melyre a tagokat tisztelettel meghívja az elnökség. 1755

(*) Közgyűlés. Az aradi isr. jótékonyegylet közgyűlését, az isr. hitközség tanácsstermében április hó 2-án, délelőtt fél 11 órakor tartja meg.

(*) Közgyűlés. Az aradi Autonóm Katolikus Kőr holnap (vasárnap) délelőtt 11 órakor saját helyiségeiben évi rendes közgyűlést tart, melyre a kőr tagjait meghívja az elnökség.

Előkészületek a metropolita választásra.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Kolozsvár, április 1.

A magyarországi románság legelőkelőbb egyházi főméltóságának, a nagyszebeni metropolita székeinek betöltése foglalkoztatja nemcsak az egyházi, de a világi köröket is a hazai románság társadalmának. Aki tudja, hogy Magyarországon a román papság nemcsak egyházi, de politikai irányítója is egyúttal a hívőknek, tisztában lehet a metropolita választás nem kis jelentőségével. A szamosújvári püspököt azonban nem választás, hanem kinevezés útján töltik be. A nagyszebeni metropolitai székek betöltéséhez szintén köze van a kormánynak, mert a király a kormány javaslatára erősíti meg s a választást megejti ad hoc bizottság addig nem is osztható fel, amíg a megerősítés meg nem történik. Ennek tárgyában tovább tart a gyűlés, amíg a törvényesen megválasztott és állásában megerősített metropolita el nem foglalja helyét.

Kolozsvárt négy esperesi kardját küldöttjei jelentek meg. A tordai, lupsai, magyargorhói és kolozsvári kerületek 114 egyházközsége közül 83 jelent meg a gyűlésen.

Rosescu Tullius kolozsvári főesperes elnökolt a gyűlésen. Első elnöki bejelentése egy Romániába távozott lelkészről szólt, aki azóta román állampolgárságot vett fel. Hangsúlyozta Rosescu, hogy az illető lelkész még a háboru előtt vándorolt ki s ezért azt javasolta, hogy minden megjegyzés nélkül töröljék a tagok közül.

Az elnöki bejelentés körül nagy vita támadt. Több felszólaló azt kívánta, hogy a kivándorló lelkészt, mint deszentort kezeljék és bélyegezzék meg. A többség aztán az elnöki javaslatot fogadta el. A választás rendjén az ad hoc metropolitaválasztó bizottságba dr. Roska Eusebius nagyszebeni archimandritát, a metropolitai székek egyik legkomolyabb aspiransát választották meg. Pótlag Rosescu Tullius lett.

Hatásköri bírósági ítélet egy aradi fogorvos ügyében.

(A tanács és a járásbíróság ellentétes álláspontja. — A kereskedelmi miniszter kérte a bíróság döntését.)

Létező tudósítás.

Arad, április 1.

Egyedül álló és a praxisában még elő nem fordult határozatot kell publikálnia Arad város tanácsának. Csak néhány év óta működő legfelsőbb igazságszolgáltatási fórumnak, a hatásköri bíróságnak döntése érkezett le, amelyet Angel István dr. főjegyző a tanács mai ülésén mutatott be. Ez a bíróság a Kuria elnökének emóklásával, kuriai és közigazgatási bírósági bírákból áll. Az a feladatuk, hogy olyan peres ügyeket, amelyekben alsóbb fokú bíróságok, vagy ítélet hozatalra jogosított közigazgatási hatóságok, a maguk illetékességét kétségesnek mondják, vagy megállapítani nem tudják, a kompetens fórum elé utalják.

Egy aradi fogorvos ellen annak alkalmazottja, W. E. fogtechnikus 860 korona munkabér miatti keresetet indított az aradi járásbíróságnál. Azt adta elő, hogy az orvos 1914. évi október hó 15-ikétől, október hó végéig járó megszolgált 175 korona fizetésével tartozik neki, valamint az 1914. évi november hó első felére járó 175 korona fizetésével is, mert az alperes volt az oka, hogy neki azonnal ki kellett lépnie tőle.

Az aradi járásbíróság hivatalból észlelt pergáló akadály folytán a pert megszüntette, mert a felperes az orvosnál segédként, illetve fogtechnikus minőségben volt alkalmazva és így a közölte és munkaadója között fennálló vitákban elsősorban az iparhatóság hivatala a döntés.

A fogtechnikus eme bírói végzés után az aradi rendőrkapitányi hivatalnál, mint elsőfokú iparhatóságnál érvényesítette követelését. Pittner Robert rendőrkapitány azonban a panaszi hatáskör hiányában visszautasította azzal az indoklással, hogy az alperes orvos nem iparos, hanem fogorvos és így reá a panasz tárgyát alkotó ügyben az iparhatóság hatásköre ki nem terjed. Ez ellen W. E. fogtechnikus felekezett a tanácsához és a tanács az iparhatóság döntését jóváhagyta indoklásánál fogva.

Azonban a fogtechnikus ebbe sem nyugodott meg, hanem vitte tovább az ügyet, még pedig a kereskedelemügyi miniszterhez, aki a tanács álláspontját tette magáévá és pedig azért is, mert az aradi rendőrség azt jelentette a miniszternek, hogy a fogorvos a fogműves ipar gyakorlására vonatkozó iparigazolvánnyal nem bír és így iparosnak nem tekinthető.

A kereskedelemügyi miniszter ebből azt látta, hogy az aradi járásbíróság tévedett, mikor a pert megszüntette, mert a fogtechnikus panasza eléje tartozik. Minthogy úgy látszott, hogy hatásköri összeütközés van és ezért az iratokat a hatásköri bírósághoz tette át.

A hatásköri bíróság Gáthner Antal dr. kuriai bíró emóklásával a hónap 18-án tartott ülésében Lampel Hugó bíró előadásában foglalkozott a renokivül érdekes kérdéssel és úgy döntött, hogy ebben az ügyben az eljárás a rendes bíróság hatáskörébe tartozik.

A hatásköri bíróság azzal indokolja határozatát, hogy a fogorvos mesterséges fogakat és fogsorokat a saját maga által kezelt fogbetegek részére készíthet, vagyis fogtechnikai munkákat végezhet iparigazolvány nélkül.

bíróság előtt fekvő iratokból az tűnt ki, hogy az alperes fogorvosnak nincs iparigazolványa és az állapítható meg, hogy a nevezett orvos a saját betegei szükségletén felül mások részére nem végzett fogművesi munkát. Tehát ezek után iparosnak nem tekinthető és közte és alkalmazottja közti jogviszony nem tartozik az első fokú iparhatóság hatáskörébe. A kereskedelmi miniszter és a járásbíróság közt fennálló hatásköri összeütközést tenát a rendes bíróság hatáskörének megállapításával kellett megszüntetni.

A szenttamási izgatási bünper.

(A szegedi ítéltábla szabadságra helyezett egy plebánost. — Elrendelték a bizonyítás kiegészítését.)

Az Aradi Közlöny tudósítása.

Arad, április 1.

A szegedi ítéltábla tölébviteli tanácsa ma tárgyalta Zagoricza Velyko szenttamási postamester és társai izgatási bünperét. Erről az ügyről nemrégiben országos figyelmet keltő interpellációt terjesztett elő a képviselőházban Fernbach Károly.

A postamester házimulatságán, amelyen a községi jegyző, pópa és még többen részt vettek a község urti társaságából, ölekeztek az orosz foglyokkal, poharakat ürtettek az orosz cár egészségére, sőt az orosz himnusz is énekelték az interpelláció szerint.

A szegedi ügyészség nyomozást indított ebben az ügyben és a nyomozás adatai alapján vádat emelt Zagoricza Ivan dr. ügyvéd, Zagoricza Velyko postamester, Manojlovics Márk magánzó, Ivanits Lázár községi jegyző, Gavanszky István földbirtokos és Vuoskov Lázár plebános ellen nemzetiség elleni gyűlöltre való izgatás és nyilvánosan elkövetett királysértés vétsége miatt.

A vád szerint az orosz foglyokat ölegették, Manojlovics cirógatta az arcukat, karoltatva sétáltak velük a szobában, Vuoskov plebános felhívására poharakat ürtettek az orosz cár egészségére és az orosz hadseregére, erre a társaság valamennyi tagja koccintott az orosz foglyokkal, hangosan zsivíroztak. Ezután a vád szerint a társaság a foglyokkal együtt az orosz himnusz is elénekelt. Zagoricza ügyvéd menetelet és teszgyakorlást is vezényelt az orosz foglyoknak.

A szegedi törvényszék február 26-án ítélték ebben az ügyben. A tárgyaláson a tanúk képen beidézték Görög István nem jelent meg. A vádlottak tagadták a büncselekmény elkövetését. Elgyöntetűen azt vallották, hogy az orosz foglyok mindössze néhány percig tartózkodtak a szobában, gratuláltak a házigazdának, kaptak egy-egy pohár bort, aztán illedelmesen szalutáltak, távoztak.

Ivanits jegyző hevesen tiltakozott a vád ellen.

— Olyan söpredék néppel, mint amilyen az orosz fogoly, — mondta a jegyző — nem álltam volna szóba, nem hogy koccintottam volna velük! Már állásomnál fogva sem! Ha valaki eltette volna a cárt, azt én magam dobtam volna ki!

Ifjú Veron és Belák Katalin tanúk az elsőbírósági tárgyaláson vallomással megerősítették a vádat. Baskin Darinka azonban azt vallotta, hogy az orosz foglyokat ő hívta föl, minden fölszólítás nélkül. Valótlannak mondta azt az állítást, hogy a cár egészségére és az orosz hadseregére koccintottak volna. A védő a bizonyítás kiegészítését kérte, a bíróság azonban elutasította az indítványt.

A törvényszék Zagoricza Velyko postamester, Zagoricza Ivan dr. ügyvéd, Manojlovics Márk mérnököt, Ivanits Lázár községi jegyzőt egy-egy évi börtönre és hatazáz-hat száz korona pénzbüntetésre és egy-egy évi hivatalvesztésre, Vuoskov Lázár plebánost két évi börtönre, ezerkét száz korona pénzbüntetésre és két évi hivatalvesztésre, Gavanszky István földbirtokost hét hónapi börtönre, négyszáz korona pénzbüntetésre, azonkívül valamennyiüket politikai jogaiknak egyévi felfüggesztésére ítélték. Az ügyész indítványára a pópát letartóztatásba helyezte a törvényszék. Az ítéletet úgy az ügyész, mint a védők megelégedtek.

Az ügy referálása után az ügyész kérte Görög István vallomását töléolvását. Vázsonyi Vilmos dr. védő kérte a tárgyalás elnapolásával a bizonyítás kiegészítését. Előterjesztése szerint a három tanúnak a vizsgálat és a tárgyalás során tett vallomása ellentétes. Az eset időpontját illetőleg is eltérés van a törvényszéki tárgyaláson tett vallomások között. Vázsonyi kérte a cigányok kihallgatását, helyszíni szemle elrendelését. Szlezák Lajos dr. szintén kérte a bizonyítás kiegészítését. Görög István levelet írt a védőnek, amelyben közli, hogy azon az éjszakán, amikor az eset történt, Gavanszkyt az udvarban találta teljesen ittas állapotban, feje egy vizes hordóba csüngött a padról, ahol feküdt. Kéri Görög István kihallgatását, valamint Bokur K. Dragumir törvényszéki szerb tolmács kihallgatását arra vonatkozólag, hogy a tanúk nem tudnak szerbül és nem is értették meg, mit beszéltek a vádlottak. Kószó István dr. az orosz foglyok kihallgatását is kérte. Hubay László dr. ügyész ellenezte a bizonyítás kiegészítését.

Az ítéltábla elnapolta a tárgyalást és elrendelte a bizonyítás kiegészítését. A tábla megállapította, hogy ellentét van a három tanu vallomása között, egyes fontosabb körülményekre vonatkozólag pedig ki sem hallgatták őket. Elrendelte a tölébviteli tanács Görög István kihallgatását, a helyszíni szemlét azonban mellőzte, mert rendelkezésére áll a vádlottak részéről bemutatott helyszíni rajz. A törvényszéki szerb tolmácsot is kihallgatják. Más irányban mellőzte az ítéltábla a bizonyítás kiegészítését.

Az ügyész indokoltak látta Vuoskov plebános további fogvatartását, a védő szabadonbocsátását kérte. Az ítéltábla elrendelte Vuoskov Lázár azonnal való szabadsághelyezését, annál is inkább, mert a gyorsított eljárás szellemében nem folytatható le a bizonyítás kiegészítése.

Nyomtatvány rendelők

szíves figyelembe ajánljuk, hogy szükségleteikről idejekorán gondoskodni sziveskedjenek, amennyiben később a — papíráruk rendkívüli emelkedésére való tekintettel — kénytelenek leszünk mai árainkat aránylagosan emelni.

Shaw forradalmat jósol Angliában.

(Tehetetlen a kormány. — Irország lázadzik.)

— Távirati tudósítás. —

Hága, április 1.

Az események arra mutatnak, hogy Angolországot illetőleg szennzécs fordulatot vesz a háború. Eddig Angliának nem kellett a saját földjén verekednie, mert a féltve-félt német partraszállás nem került sorra. A jelek szerint azonban Angliának belső ellentéle támadt Irországban, ahol már ki is tört a nyílt lázadás és a fegyveres harcra e pillanatig csak azért nem került még sor, mert az angol kormány megalázkodva mindent eltűr az írek részéről.

A helyzetnek hü képét adja a Morning Post legírásosabb számában megjelent cikk, amelyből itt adjuk a főbb részeket.

(Irország forrongása)

— Az angol lapok — írja a Morning Post — telhajított hazafias érzésből eddig eltorzították az irországi helyzetről való véleményüket. Am a laj ez országban oly gyorsan és oly veszedelmesen növekszik, hogy a hallgatás tovább nem lehetséges. Északon és nyugaton nemcsak erőteljes és nagyarányú harc folyik a sorozás ellen, hanem németbarát röpiratok, könyvek és egyéb nyomtatványok jelennek meg a végrehajtó hatalom minden ellentmondása nélkül.

Az utóbbi néhány hónapban számos ir ember bíróság elé került hazafiasítás, vagy a fegyveres erő ellen való vétéség címén, ám az esküdtek mindannyiszor ártatlannak mondták a vádlottakat, a közönség pedig mindig zajos tevékenységgel vette tudomásul a fölmertő ítéletet és banta bíróság épületében rendszert tüntetést. Már lehetetlen halasztani azt az intézkedést, hogy a hasonló bűncsejtek ne a rendes esküdtbírószék, hanem haditörvényszék elé kerüljenek.

Még fenyegetőbb esemény játszódott le Cork városában. A különböző vallásos és politikai pártok nagy angolellenes tüntetést szerveztek St. Patrick napjára (március 16.). A katonai hatóság ajánlatot tett a rendezőknek, hogy „mivel nagyobb katonai készenlést kell kirendelnie, hajlandó angol csapatok helyett irországi seregekből válogatott csapatokat kivényelnie.”

A rendezők azonban visszautasították, hogy egyáltalában nem tűrik csapatok kiküldését a ezt ezekkel a sorokkal okoltak meg: „A brit hadsereg ellenséges módjára tartja megszállva Irország földjét. Ha a belgák, amikor nemzeti ünnepet rendeznek, német csapatok kiküldését kérik, nem járnának el olyan örömmel, mintha az írek eltűnnek angol katonaság jelenlétét.”

De nemcsak ezt üzenték meg a corkiak az angol kormánynak, hanem azt is, hogy ha mégis kiküldenek angol csapatokat, úgy azokkal fegyveresen is szembe szállanak. A Sinn Féin Volunteers, a legnarcosabb ir társaság önkéntesei közül ugyanis a mondott napra kétezer, puskával felszerelt ifjút mozgósítottak, akik töltött legyverrel voltak részben a tüntetésen.

S az angol kormány tehetetlenségében mindent eltűrte „az angol nemzet bevallott és dühös ellenségei részéről”, — ahogyan a Morning Post az íreket elnevezte.

(Katonai szolgálatot ellenzők ligája.)

A katonai szolgálat kérdése magában egész Angliában az érdeklődés középpontjában áll. A nőien bujká-

lók vasárnap tartott gyűlésén az elnök büszkén jelentette ki, hogy a hét vége előtt millió tagot fog számlálni a katonai szolgálat ellenzőinek ligája. A katonai szolgálat ellen tüntető gyűlések alkalmával több nagy városban összeütközés támadt a polgárok és a katonaság között. Az a körülmény, hogy az angol kormány mitsem tesz e mozgalmak ellen, a legkellemetlenebb benyomást kelti a szövetségesek táborában. A Times külön cikkben figyelmezteti erre a kormányt.

(Nős férfiak lázongása.)

Az utolsó napokban ideérkezett angol lapok mind tele vannak a nős férfiak lázongásáról szóló hírekkel, ami most a kormánynak a legtöbb gondot okozza. Mindenki a felebarátját akarja besoroztatni a hadseregbe, maga pedig kívül szeretne maradni. Azok a nős férfiak, akiknek annak idején való jelentkezésére oly büszkén hivatkoztak az angol lapok, most nyíltan hangoztatják, hogy csak azért jelentkeztek akkor önként hadiszolgálatra, mert azzal áltatták őket, hogy ez lesz a legjobb eszköz arra, hogy kivonhassák magukat a katonai szolgálat alól. Követelik, hogy vagy szabadítsák fel őket a katonai szolgálat alól, mint ezt megígérték, vagy pedig hívják be az összes nős férfit, nemcsak azokat, akik Derby lord felhívására a múlt évben önként jelentkeztek. Első követelésük teljesítése teljesen lehetetlen, mert Kitchenernek szüksége van a jelentkezett nős férfiakra, második követelésük pedig azért kivihetetlen, mert ez a kormány állásába kerülne.

Asquith olyan helyzetben van, mint az az ember, aki másnak és vermet és maga esik bele. Még eddig senki sem tudja, hogyan fog kikerülni ebből a csavából, ő maga legkevésbé. Magában a kormánynak is a siralmas határozatlanság és zavar. Selborne lord rátámadt Derby lordra, amiért a mezsei munkásokat is behívták katonának. A következő napon kijelentette Derby lord, hogyha Selborne továbbra is elégedetlenkedik, akkor ki kell lépnie a kabinetből. Egyik nap hivatalosan közölték, hogy a hadügyminisztérium elhatározta, hogy azonnal behívja a 27—35 éves nős férfiakat. Két nappal később visszavonták ezt a hivatalos közlést, de csak azért, hogy Kitchener lord a következő napon kijelentse, hogy még akkor is szüksége van a nős férfiakra, hogy ha valamennyi nőien bevonul, amire éppenséggel nem lehet számítani.

Ilyen körülmények között nem csoda, ha Bernhard Shaw legutóbbi cikkét irt, amelyben így fakadt ki: „Ha tovább is így folynak a dolgok, mint eddig, akkor nemcsak sztrájkok, zendülések, lázadások támadnak, hanem félt, hogy hatalmas forradalom tör ki.” Az angolok milliói nemcsak hazafiasítást tanúsítanak, hanem joggal vádolhatók gyávasággal is. Viszont ők maguk nem ismerik be ezt, hanem azzal védekeznek, hogy nem Angliát kellene védeniök, ha bevonulának, hanem idegenekért ontanák vérukei. Angliát, mondják, meg tudja védeni az angol flotta, amely egymaga erősebb, mint a világ valamennyi flottája és így semmi szükség sincs arra, hogy az ország határán kívül vigyék az angol katonákat.

Defenzív a francia taktika.

(Verdun a sármak városa.)

Távirati tudósítás.

Bern—Basel, április 1.

Basel. A francia hivatalos jelentés beismeri, hogy a németek tegnapelőtt egész sereg tömegrohamot indítottak Malancourt ellen. Az elkeseredett harc egész éjjel tartott. A támadók borzalmas veszteségeket szenvedtek. A franciák hajnalban a rommá lőtt Malancourt helységet kiűritették. A falu kijáróit a franciák birtokukban tartják. Éjjel tizenegy órakor a Maastól nyugatra Malancourt-nál a tüzérségi tevékenység csökkent. Monthommenál tüzérségi előkészítés után a németek hevesen támadtak. A kétszáz-kilencvenötös magaslat ellen intézett támadások eredménytelenek maradtak.

Bern. A „Liberté”-ben a következőket írja Rousset ezredes: A verduni fronton mi csak védekezünk és újabb parancsok folytatjuk ezt a taktikát. Az a fő szempont, hogy egymastól ellenálljunk a németek támadásainak, veszteségeket okozunk nekik és kimerítsük. Akik állandó passzivitásunkon eszedalkoznak és azt kérdezik, miért nem megyünk ellentámadásba, gondolják meg, hogy a legostobább dolog volna fejfel menni a falnak. A parancsnokságok Verdunnál nagyon jól tudják, hogy az a legokosabb módszer, ha meglepszünk a támadások visszautasításával.

London. A „Daily News” haretéri tudósítója írja:

— Siralmas Verdun képe. A vendé-lő, a hol egy éjszakát töltöttem, még épségben van, de melléképületei már porrá omlottak. A szemben lévő kávéház vastetőzetét fantantikus faszalványokra szaggatták a lövedékek. A székesegyház, néhány bezúzott ablaktól eltekintve, jórómán sértetlen. Az utcák kihaltak. De az elbagyott házakban az éhségtől vonító ebek pokoli hangversenye szakadatlanul tart. A gránátok által megromgált lakásokat és áruházakat csendőrök őrzik, nehogy azokat kifosszák, mert a lakosságnak olyan hirtelenül kellett távoznia, hogy el sem zárhatta ingóságait. Egyedül a mozgótényképtársaságok emberei öntenek kis életet az egészen elhagyott, rombadólt Verdunbe.

Bern. A „Corriere” londoni tudósítója jelenti: Ma már az Arras és Albert közt fekvő frontot is az angolok foglalják el. Eddig az angol fronton levő három angol hadsereg közé egy francia hadállás is ékelődött, mely Souchez—Neuville—Saint—Vaast és a híres Lapirint mellett tartotta a frontot. Most az egész vonal az angolok kezén van.

Tábori előfizetőink és olvasóink b. figyelmébe.

Miután tábori postautalványon az írásbeli közlemény nincs megengedve, arra kérjük azokat, akik a háborúból pénzt küldenek, hogy egyidejűleg külön levelező-lapon jelezzék, hogy az összeget milyen célból küldötték.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi műsor:

Vasárnap: Délután: „A Legénybucsu”. Este: „A Mágna Miska”.

Hétfő: „A Mágna Miska”.

Kedd: „A Mágna Miska”.

Szerda: „A fehér Felhő” előszületei miatt nincs előadás.

Csütörtök: Aradváros hadbavonult rokkant és árvái, valamint az aradi „Vasvitéz” alap javára 50 százalékos helyár emelésével először „A Fehér felhő” művelet és „Szigetvári vértanúk” történeti előadása.

Péntek: „A fehér Felhő” és „Szigetvári vértanúk”.

Szombat: este: „A fehér Felhő” és „Szigetvári vértanúk”.

* Könyvet a harctérre. Minél tovább tart a háború, annál sürgetőbb hallható a harctéren lévő katonák kérése, hogy küldjünk nekik olvasni valókat a lövészárkokba. A könyv a legjobb eszköz arra, hogy összeköttetést teremtsen a messzi idegenben táborozó katonák és szülőföldje között. A katonai parancsnokságok is megállapították, hogy az olvasás feltétlenül jó hatással van a magyar csapatok szellemére, mert a pozitív hars egyhangúsága közepett is megvédi őket a fásúltságtól és fokozza lelki erejüket. Mivel a csapatok eddig csak szórványosan és rendszertelenül tudtak magyar könyvekhez jutni, az országos Hadsegélyező Bizottság és a Vörös Kereszt egyesület közös mozgalmat indítanak oly célból, hogy az ellenség előtt álló magyar katonákat rendszeresen ellássák olvasmányokkal. Tisztelettel kérjük a vidéki magyar sajtót és a művelt olvasóköröket, amely a háború folyamán már annyi megkapó jelét adta nagyszerű áldozatkészségének, hogy támogasson minket hazánk, emberbaráti és kulturális szempontból egyesült fontos vállalkozásunkban. A közös nagy cél érdekében szükség van erre az újabb áldozatra is. Mindenkinek vannak otthon könyvei, tüzei és képes u. s. g., a melyek részletei érdekelten és haszonnal hevernek a polcon és amelyek valódi kincsnek lesznek, ha a harctéren lévő katonák kezébe kerülnek. Tisztelettel és hazafias bizalommal kérjük Magyarországon nemes értelemű hölgyeit és lelkis tanuló ifjait, hogy gyűjtsék össze otthon és ismerőseik körében az ilyen nyomtatványokat és ajánlják fel a harctér katonáknak. A nagylelkű adományokat a Szeretetadomány osztály Budapest, V., Liptóköri ut. 1. szám veszi át és továbbítja az ellenség előtt álló csapatoknak. A kir. posta díjmentesen szállítja a küldeményeket, ha a csomagra ráírjuk, hogy „Szeretetadomány a harctéren lévő katonáknak, portómentesen.” Amit erre a célra áldozunk, azt Magyarország fejeverben álló hőseinek adjuk, a nemzet virágának, amely csodálatos áldozatkészséggel védi meg hazáját és mindannyiunk életét és vagyonát. — Az Országos Hadsegélyező Bizottság és a Magyar Szent Korona Országainak Vöröskereszt Igazgató megőrzéséből: Herceg Ferenc.

* Nem engedi segélyezni a miniszter a színházi koncertumnak négy hónapra terjedő időre négyezer korona segélyt szavazott meg. A belügyminiszter ma érkezett leiratával megváltoztatta a közgyűlés határozatát és utasítja a várost, hogy a segélyt csak egy hónapra tartsa ki, mert a színház igen jól megy. Azonban azt is kívánja a miniszter, hogy a tanács kísérelje figyelemmel a színházat és ne látja az utószézonban, hogy a közönség nem látogatja, legyen új előterjesztés a közgyűlésnek segélyezés iránt.

* A Kölcsey Egyesület közgyűlése. A Kölcsey Egyesület ma délután 5 órakor tartotta választmányi ülését, amelyen Fényes Dező alelnök vezetésével a közgyűlés előkészítésével foglalkoztak. A közgyűlés határozatát április 16-án délelőtt 11 órára állapították meg. Az alelnök bejelentette, hogy a Variassy Árpád szoborbizottság, amelynek Kintzig János főispán lett a védnöke a kulturpalota előcsarnokában kíván szobrot állítani az elhunyt alelnöknek úgy, hogy az már a halál első évfordulóján leleplezhető legyen. A Kölcsey Egyesület idej közgyűlést is Variassy Árpád emlékének szenteli és ennek megfelelően ánnapias keretben tartja. A rendes tárgysorozat után, amelyen az elnöki megnyitó, tükári jelentés, pénztári jelentés, költségvetés a Hosszav-alap kamatainak odaitélése, tisztikar és választmány megválasztása és esetleges indítványok szerepelnek, áttérnek a közgyűlés ánnapi részére, amikor Variassy Árpádról a Kölcsey Egyesület tükára: Rudayánszky Andre mond emlékbeszédet. — A választmányi ülésen Szőlősi István indítványokat terjesztett be a Kölcsey Egyesület működésének szélesebb alapokra fektetése tárgyában. Az indítványt a választmány részletesen fogja legközelebb tárgyalni.

* A színház hírei. A jövő heti műsor A jövő hét műsorának egy részét dominálja a „Mágna Miska” operett újdonság, melynek eddigi előadásaiiban táblás házak gyönyörködnek. A „Mágna Miska” főszerepeit minden előadásnál Sz. Rontay Boriska, Horváth Mici, Győző, Barics, Bankó, Polgár S., Kertész játszik. — A heti műsor másik részét „A fehér felhő”, Molnár Ferenc országos hírv. műveletuma tölti be, melynek bemutatás előadása április 6-ra, csütörtökre van tervezve. „A fehér felhő” első előadása az ánnapi szentelésében Aradváros hadbavonult rokkant és árvái, valamint az aradi „Vasvitéz” alap javára 50% helyár emelés mellett tartatik meg. Az újdonságból naponta próbát a személyzet a gyermekekkel együtt. A főszereplők K. Kápolnay Juliska, Hoppesné, Szendrey, Varnay, Hidvégi, Barics, Kertész, Dally stb. Jegyek előre váltathatók a színházi pénztárnál az összes előadásokra. „A fehér felhő” díszletei olyan nagyarányú építkezés történi a színpadon, hogy annak felállítás és előkészületei miatt a társulat szerdán nem tart előadást, de a helyett „A fehér felhő” előadásai főpróbáját fogják megtartani. — Vasárnapi előadások. — Vasárnap délután az idény egyik legjobb operettje, a „Legénybucsu” kerül színpadra, melyben Z. Varnay Margit, Járás Boske, Győző, Járás S., Barics játszik a főszerepeket. Este félnyolc órakor a „Mágna Miska” nagyhatású operettnek lesz a negyedik előadása, melyben eddig zenitelt házak gyönyörködtek.

* Aradi primadonna Nagyváradon. Az aradi társulat primadonnája Horváth Mici a jövő héten Nagyváradon vendégszerpel. A művész, aki nagyváradon urleány, három legjobb szerepében a Legénybucsu, Tiszavirág, A császárné operettekben lép fel.

* Szerződötetés. Szendrey Mihály aradi színgazgató szeptembertől az aradi színtársulathoz szerződötette Harsányi Margitot, a temesvár-budai színtársulat hősnőjét, aki egyike a legkiválóbbaknak ebben a szerepkörben.

* Unger Mór művendékeinek jótékony célú hangversenye. Az nagy érdeklődés, amely a kiváló zeneanar művendékeinek hangversenyeit kíséri azokat, az alkalommal sem marad el. Azon tény, hogy a kulturpalota nagyszínházba szülő jegyzései még csak néhány darab kapnait, elegeg igazolja a nagy érdeklődést. A hangverseny újsza jövedelme teljes összegben a „Vörös Kereszt Egyesület”-é, amely ezáltal jelentős összeghez jut. A nagyon kevés szamu jegy ma délután 3 óráig kezdve kapnait a kulturpalota pénztáranál. A hangverseny kezdete pont tel. 5 óra.

* W. Psylanderrel, A becsületének orvos, vasárnap az Erzsébet mozgósínházban. Giller ezredes leányát, Viktor hadnagy nagyon megszereti. Egy találka után egy levelet küld Viktor Luceának, melyben tudomására hozza, hogy megkéri kezét szüleitől. Elérkezik a nap és Viktor felkeresi Lucea szüleit, kiktől megnyeri kezét. Nagy vendégszerpel ánnapi a szép eljegyzést. Egy alkalommal Viktor hadnagy egy mulatóhelyen itt állapothat illetlenül viseli magát, amiért társai megszólják és a katonai hatóság megfosztja őt katonatiszti rangjától, amiért mindenki megveti őt, még menyasszonya is. Amerikába vándorol, ahol sokat dolgozva gazdag ember lesz a így tér vissza. A hajó megérkezésekor egy tiszt barátjával találkozik, a városban pedig Lucea és férje Rafa gyárossal. Lucea bemutatja férjének Viktort s meghívják egy társas estélyre. Viktor és Lucea között ismét feltámad a régi szerelem, amit férje észre is vesz, amiért féltékeny lesz. Hogy bosszúvágást kielégítse, meghívja Rafa Viktort egy autókirándulásra, de előzőleg a sofőrt megvesztegeti. Elindulnak az autótól minhármán és a sofőr örült sebességgel engedi az autót a elomlik, úgy, hogy nem tudja szabályozni, beleszalad egy mélységbe, hol mindnyájan halálukat lelik. — legközelebb Drinápoly titka, szenzációs háborús eláger a balkáni háborúból. 171

* A bolygó gyermek. (Hedda Veron film az Urániában.) A budapesti lapok ma hosszú kritikába emlékeznek meg Hedda Veronnak tegnapi felléptéről és megállapítják, hogy a csodálatos művész egy csapásra meghódította a közönséget. A színház is ilyen nagy sikerről számolhat be, mert a tegnapi film a legjobb filmalkotások közé tartozik és alkalmat adott a művésznek a ragyogó tehetségének bemutatására. A darab maga is háborús, tehát aktuális tárgy s a művésznek alkalma van széles, nagy tudását bemutatni. Sona mélyebb hatású filmet nem láttunk. Mintha egy lidere feküdne az ember szívében, úgy nézi ezt az iramló menedő drámát, ezt a különös mesét s ezt a példátlanul nagy művészt, aki szédületes tókállyal hiteti el velünk, hogy egy gyermek szenved és gyötrődik és kalados szívvel végig a háborusnak egekig tomozó viharát. — A nagy eset szenzációs detektivdráma legközelebb az Urániában. 5

* Szulamit hétfői premierje az Apollóban. Arad közönségének hétfőtől kezdve ismeretuka látványosságban lesz része. Ekkor mutatja be az Apolló-színház filmjét, a magyar filmgyártásnak legelőkeltebb és legszebb alkotását, amely hivatala van arra, hogy a magyar művészetnek hirt és díszságot szerezzen a külföldön is. A bibliai tárgyú darabnak szépségei igazán művészi finomsággal jutnak ervényre a filmen, amely méreteiben is imponáns. Abszoln szerepében Kertész Dező, az aradi színtársulat rendkívül tehetséges tagja nyújt elragadó alakítást. Szulamit filmje iránt már is oly óriási érdeklődés nyilvánult meg, hogy előreláthatólag negy napig marad műsoron. Pannoyokra előegyzéseket fogad el az Apolló-színház pénztára.

* Az elektromos ember az Apolló-színház vasárnapi műsorán. Vasárnapi műsorán mutatja be utójjára az Apolló-színház „Az elektromos ember” fantasztikus történetét, a mely páratlan érdeklődést váltott ki már eddig is a közönségtől. Az Apolló vasárnapi közönsége bizonyára hálás lesz a színház igazgatóságának, hogy a nagyszabású filmet műsoron hagyta.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (ejjel-nappal)	— 357
Szerkesztőség (csak ejjel használható mellékállomás)	— — — — 151
Kiadónivatal és hirdetés osztály	— 151
nyomda	— — — — 14

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 3 órakor.

Hollandia katonai készülődése — rejtély.

Berlin. A lapok megállapítják, hogy Hollandia készülődésének igazi okait még nem lehet tudni. A Vossische Zeitung a hollandi nagykövet kijelentését közli, amely szerint nyugtalanságra nincs ok. A Lokalanzeiger megállapítja, hogy bizonyos most már, hogy Hollandia készülődéseinek oka nem a német-hollandi viszonyban rejlik.

Kaga. Különböző híresztelésekkel kapcsolatban a holland távirati iroda mértékadó helyről azt a felvilágosítást kapta, hogy a katonai szabadságolások megszüntetése nincs összefüggésben Hollandiának az egyik hadviselő féllel fenálló bonyodalmával.

Genf. A svájci lapok szerint Anglia lépése 30-án déli egy órakor megtörtént a holland kormányval.

Berlin. Hollandia nagykövete mind- eddig nem kapott utasítást a Német-

országban lakó hollandiak behívására vonatkozólag.

Amsterdam. Angliában a személyszállításokat és teherszállításokat teljesen beállították.

Berlin. A helyettes hadügy-miniszter bizalmas közléséhez pótlólag jelentik: Németország emberanyaga hosszabb időre elegendő, miért is negyvenöt éven tútra nem terjesztik ki a védőtelezetséget, sőt azokat a katonákat, akik a fronton túlhaladták negyvenötödik életévüket, visszavonják. Tény, hogy a nyersanyagokkal takarékoskodni kell. A gazdasági életbe való beavatkozás elkerülhetetlen, amde Németország mindennel el van látva, még ha a háború még oly sokáig is tart.

Huszonöt éve állomásfőnök.

— Szemere Kálmán jubileuma. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 1.

Általános rokonszenvenek örvendő aradi államvasuti főtisztviselő jubileumáról számolnak be ezek a sorok. Arról értesültünk, hogy Szemere Kálmán Máv. főellenőr, aradi állomásfőnök holnap, április másodikán tölti be állomásfőnöki működésének huszonötödik esztendejét. A sajátságos, de annál komolyabb eredménnyel dolgozó főtisztviselő huszonöt évvel ezelőtt került Fegyvernekre állomásfőnöknek; 1898-ban Kétegyháza-ra helyezték, ahol 1897-ig szolgált; majd 1906-ban Hódmezővásárhelyre került, onnan pedig kilenc évi működés után Békéscsabára nevezték ki állomásfőnöknek. Aradon 1911. június 11. óta tölti be az állomásfőnöki pozíciót. Egyébként már másodszor szolgált Aradon, mert még 1887-ben, mint fiatal forgalmi tisztviselő fejtett ki hasznos tevékenységet.

Az aradi kihivatalnokból lett aradi állomásfőnök már működése legelső hónapjaiban megnyerte mindazok rokonszenvét, akik hivatalosan, vagy magánaton érintkeztek vele. Főelőttem számos alkalommal dícsérettel tüntették ki, a háború alatt pedig a forgalom terén szerzett érdemei elismerésül a koronás aranyéremkeresztet adományozta neki öfelsége. Ezenkívül megkapta a szász királyi Albrecht-rend első osztályú lovagkeresztjét.

A poeta lelki, csodálatosan előzékeny, kiváló munkássága fértim törhetlen magyar érzéséről számos alkalommal nemcsak szavakban, hanem cselekedetekkel is kifejezést adott. Ennek érdekes példája volt az az intézkedés, amelyet Békéscsabára történt kinevezése után fogantatosított. Szemere csodálkozva konstata- tatta, hogy a csabai állomáson csaknem az összes odaváló vasuti alkalmazottak tótul beszélnek, holott egészen jól tudnak magyarul. Utasította az alkalmazottakat, hogy hivatalos szolgálatuk közben csak magyarul beszéljenek. Hat év alatt — amíg Szemere ott lakott —

annyira megszokták a tót alkalmazottak a magyar nyelvet, hogy az állomáson most már csak magyarul beszélnek.

Az aradi állomás főnök hasznos működését legjobban jellemzi az aradi kereskedelmi és iparkamarának hozzá, mint kamarai levelező taghoz intézett következő szövegű üdvözlő átirata:

Arról értesültünk, hogy mélyen tisztelt állomásfőnök ur április másodikán tölti be főnöki működésének huszonötödik esztendejét. A legnagyobb örömmel ragadjuk meg az alkalmat, hogy állomásfőnök urat úgy is mint kamaránknak mindég szolgálataikhoz levelező tagját, munkás életének eme nevezetes dátumánál őszinte melegséggel üdvözzöljük. Mi, akik hivatásunknál fogva mindig sűrűn kerestük az érintkezést az aradi vasuti állomás főnökeivel, közvetlen tapasztalás alapján állíthatjuk, hogy ebben a fontos közgazdasági pozícióban még nem találkoztunk olyan kivételes egyéni tulajdonokkal rendelkező férfival, amilyennek állomásfőnök urat eddig megismeremni szerencsénk volt. Főnök ur rendkívüli előzékenysége, a vezető álláshoz szükséges közgazdasági tudása és érzéke, továbbá szinte páratlan szorgalma és ébersége megszerzte számára főelőbbvalói kitüntető bizalmát és a társadalom minden rétegének osztatlan nagyra- becslését. A legfelsőbb helyekről származó kitüntetések negyedszázados főnöki ténykedése épp úgy nem nélkülözi, mint hivatalbeli embertársai őszinte tiszteletét, ragaszkodását, mert nehéz és felelősségteljes működése közben az állam érdekeit mindenkor össze tudta egyeztetni a polgárság becses érdekeivel. Amidőn nemzetgazdasági szempontból hasznos pályafutásának eme gránitlépcső fokához eljuttott, nem mulaszthatjuk el, hogy köszönetet mondjunk ama szolgálatokért, amelyeket az általunk képviselt gazdasági osztályoknak szíves volt teljesíteni. Egyben amas önkéntes adunk kifejezést, hogy bárcsak még hosszú ideig tölthetné be mostani jelentékeny hivatását a példaadással szolgálva azoknak, akik e nehéz pályán szintén meg akarják szerezni ugy főelőbbvalóik, mint embertársaik nagyrabecsülését.

Hová megyünk egy óra után?

(Pezsgő a „művész” lakásán. — Kártyás kiubélet. — A záróra eredményei.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, április 1.

Jó, naiv, derek vidéki emberek, az urambáé, ahogy operettekben szokták őket nevezni, a mikor mostanában Pestre hívják őket, kitérő válasza adnak:

— Pestre? Mi a csodát csinálnak én Pesten? Hímen egykor lefektetni itthon is tudok!

A derek, a naiv, a romlatlan vidék, a província még mindig abban a szent meggyőződésben van, hogy a záróra rendelet befűtött jókedvnek, mulatásnak, mindennek. Bizánc megy a mulatás, aztán leoltják a lámpákat, fájéránt, ki-ki hazakótródik. Nem árt tehát egy kicsit szemébe nézni a záróra rendeletnek, hogy is néz az ki közelebből.

Mindenselőtt is, amit Aradon soha sem lehet megcsinálni a maga igazi mivoltában, Pesten van kiubélet, van éjszakai klubélet is, amely természet- szerűleg különösen felvidult az utóbbi időben. Tehát felmehet egész bátran Pestre bátyam uram, mert mindenesetre van egy sógorod, unokatesed, nagybátyád, tántikád, vagy ányodtértyéd aki tagja a Lipótvárosi Kaszinónak, a Fészeknek, az Otthonnak, a Sakkörnek, Hubertus-klubnak (ahol egyedül és kizárólag poentör-paszazra vadásznak), Cipőfelsőrésszakasztók egyesületének, vagy a „Van még humor a világon hadsályan és betűró egy- nek”, ahol éjjel egy óra után szépen elszórakoz- hatsz a hajnalba, sőt azon is túl, egész másnap délig. Hát persze táncokat ott nem igen fogsz látni, legfeljebb tojástanót az utolsó „lepedő” körül, de viszont ha trefibe vagy, akkor bakkon — mert ugy-e melyik klubban nem bakkoznak? — leadha- tod az utolsó vasadát is a nem frankó, hanem után- vétellel érkezel haza.

Vagy ez nem a te gusztagod kedves bátyám- ném? Lehet mást is csinálni. Elmegy az mondjuk a Grand etablissement chab á beurete című helyre. Fel egyre kedves unokasógorom véget ér a „műsor” a te kiválasztva egy művésznőt, rendelsz egy üveg pezsgőt. Alig szopod ki a felet a pezsgőnek, előtjék az etablissement-ben — magyarul lokáiban — a fele világosságot is, a mi annyit jelent, hogy „Palka most fizetni, mert tíz perc múlva zárunk.” Te, kedves sógorángyom, mint afféle naiv vidéki földbirtokos — aki földbirtokot nyakán hordja — ép kifejezed sajnálkozásodat a művésznő előtt, hogy nem lehettél vele hosszasan együtt, a művésznő is sajnálkozik, de amikor a fizetésnél meglátja, hogy van még nálad vagy négy-öt százkoronás, egyszerre a pillanat hatása alatt jó ötlete támad:

— Tudja mit palka — mondja — menjünk az én lakásomra, ott folytathatjuk ezt a kis zít!

Bizánc kedves öcsém-bátyám! Mert most az a szokás, hogy már a kora esti órákban felcipelnek a művésznő lakására az etablissement-ből egy pár üveg pezsgőt, likört, egyéb itókat, ennivalót is bővecskén — a művésznő erre való tekintettel már a záróra rendelet életbeleptetése óta nagyobb, ha- rom-négyezobax lakást is vett — s oda felmész te és a művésznő, a művésznőnek néhány barátja és a művésznő néhány barátjának néhány barátja, de csupa báró és huszártiszt civilben. S míg eddig az orfeumban elmúlattal reggel háromig, negyig, most elmúlatus délelőtt tizig, tizenegyig. Ha esztég közben megunod a pezsgőt és az Estergomban ké- szült Grand Marnier-t, mindjárt alakul egy kis jeu is a ha maradt még pénzed a cakked kifizetése után, van bő alkalmad azt leadni. Egész bátrán felmehetsz tehát kedves rokon és unokatesztér Budapestre, rájössz arra, hogy van alkalom mulatni, de míg eddig csak mulatni volt alkalom, addig most kártyába is belevisz teged a belügyminiszter rendlete és ha eddig nem volt olyan mulatás, ami-

Kor pénzednek mind egyszerre nyakára tudtal volna hagni, biztos lehet, hogy amilyen törfben már mi vagyunk, minden pénzünk ott marad a bakon.

d'or.

H I R E K

Szünetelnek az orosz akciók Hindenburg frontján.

(Csapataink előretörése Otykánál.)

Budapest, április 1.

Stockholm. A pétervári távirati ügynökség bejelenti, hogy az orosz fronton az operációkat a rossz időjárás, valamint magasabb stratégiai okok miatt beszüntették.

Budapest. A Pester Lloyd tudósítója jelenti a sajtóhadiszállásról: Az orosz harcterén az utóbbi huszonnégy órában a front különböző részein itt-ott elenk harcok voltak anélkül, hogy az egyes akciók összefüggésben volnának. Nyilván erősebb teherítő osztagokat küldenek az oroszok a helyzet kikemelésére. Csapataink tegnap is sikeres előretörésekkel zavartak az ellenséget. Ezen akciók között kiemelendő a hivatalos jelentésben is említett otykai előtörés, amelyen csapataink benyomultak az ellenség hátsóba és ütegeket tettek használatlanokká. Az orosz fronton az időjárás javult, ennélfogva a harci tevékenység újból nagyobb arányokat öltött. Az oroszoknak sehol sikereik nem voltak. Az utolsó harcokban elfoglalt arkokat erősen birtokunkban tartjuk.

Csernovic. A besszarábiai határfronton az utóbbi napokban aránylagos nyugalom uralkodik. Csak időnként vannak hevesebb agyunarcok. Az előrsi harcok jelentéktelenek. Az időjárás jó. A talaj szilárd.

Arad gyermekvédelmi akciója.

(Kószeghy Sándor miniszteri tanácsos szemleje.)

Arad, április 1.

A budapesti vonattal ma este Aradra érkezett Kószeghy Sándor miniszteri tanácsos, a belügyminisztérium gyermekvédelmi ügyosztályának főnöke. A miniszteri tanácsos azért jött Aradra, hogy megtekintse az itteni gyermekvédelmi intézményeket és hogy érdeklődjék azok jövő tervei felől. Kószeghy miniszteri tanácsos mindenek előtt meg fogja tekinteni az aradi gyermekmenhelyet. A gyermekmenhelyen Leitner Ernő dr. az intézet kiváló igazgató főorvosa vezetése mellett egy gyermekgondozónői tantályam nyílt meg, amelynek hallgatói, holnap tartják vizsgájukat. Ezen a vizsgán is meg fog jelenni a miniszteri tanácsos.

Meglátogatja ezenkívül a város gyermek-kórházat és annak új fertőző osztályát, amelyet a Neuman bárók bőkezűségének köszön a város. Informáltnak fogja magát a miniszteri tanácsos az Aradon megalakítandó új anyavédelmi egyesület kérdéséről és a gyermekvédelmi egyesületeknek terveiről. Leitner dr. részletes programot dolgozott ki azokról a jövő nemzedék oltalmát biztosító intézkedésekről, melyek Aradon új irányt szabnak a gyermekmentésnek. Az igazgató-főorvos az.

tűzte ki programját, hogy az aradi gyermekvédelmi egyesületeket egyesíti és azok egymás között osztanak meg azokat a nagy feladatokat, melyek ezen a téren megoldásra várnak. Leitner dr. részletesen tájékoztatja tervei felől Kószeghy miniszteri tanácsost, aki a szép eszmék keresztülvitelében bizonyára nagy segítségére lesz Arad közönségének.

Asquit Rómában. Rómából jelentik: A konzultán Sommino Asquit angol miniszterelnök tiszteletére ebédet adott, melyen kölcsönösen mondtak felköszöntőket, hangoztatva Anglia és Italia egymashoz való bizalmát és azon elkötelezettségüket, hogy közös ügyükért a háborút a győzelmes befejezésig fogják folytatni. A pápa ma különkihallgatáson fogadta Asquit miniszterelnököt. Asquit visszautaztában ellátogat az olasz főhadiszállásra, ahol Viktor Emánuel fogja kihallgatáson fogadni.

Kitüntetés. A király Szelezsán János 33. gyalogezred hetedik századának őrmesterét, aki a háború kitérő óta felelősségteljes legnagyobb megelégedésre teljesíti kötelességét, az ellenséggel szemben tanúsított vitéz és bátor magatartása elismerésül a másodosztályú ezüst vitézségi éremmel tüntette ki. Itt emlíjük meg, hogy az északi harctéren vívott ütközetekben a hetedik század legénysége eddig harminckett bronz és nyolc ezüst vitézségi érmét kapott.

Mercier bíboros megbukott. Zürichből jelentik. A pápa bekerette Mercier bíbornok pástori leveleinek eredetijét, valamint bising főkegyelmező válaszlévelet. A bíbornok állását Roma katolikus körei tarthatatlannak ítélik.

Tilos a határidő-üzlet az 1916-iki terméssel. A kormány rendeletet bocsátott ki, amelyben a határidő-üzletet tiltja, illetve az 1916. évi termés adásvételének tilalmát és érvénytelenségét kimondja. A rendelet kiterjed az összes mezőgazdasági terményekre, valamint az összes őrleményekre is. Ezek a rendelkezések a már létrejött ügyletekre is alkalmazandó. A Haditerményre ez az intézkedés nem vonatkozik: a negyedik paragrafus megállapítja azokat a feltételeket, amelyek mellett a H. T. és bizományosai előleget nyújthatnak. A termelő köteles az előleg fejében lekötött terménymennyiséget a H. T.-nek hatóságilag megállapított legmagasabb áron eladni. A rendelet megszegését súlyosan büntetik.

Olasz formációk felállításása. Baselből jelentik: A Baseler Nachrichten arról értesül, hogy az olasz hivatalos lap legközelebb új vezénylő tábornok, tizenöt vezérőrnagy és ötven ezredes kinevezését közli. A kinevezés a nemrég jelzett százhatvanezer főnyi új csapattestnek felel meg.

Adományok a vármegyei főispáni hivatalban. Az aradvármegyei rokkant katonák hadiözegek és árvák alapja javára Baross Ferenc dr. főispánhoz érkezett újabb adományok: Heinrich Sándor 100 korona, Mairovitz Adolf dr. (Máriaradna) április havi adománya 200 korona, Mondorlak és Maroscsicsér községek lakossága 700 korona, Torn Józsefné 20 korona, Farkas Károlyné 10 korona, Szalai Alexa Szabadhely 10 korona, Morodán Elek Szabadhely 10 korona, Gyurki János Szabadhely 10 korona, Boross-Bosi faszőlősgazdák köréből gyűjtése 20 korona.

Háromszázötven métermázsa buza lefoglalása Aradon. A magyar kormány tudvalévőleg felhatalmazta a pénzügyőröket, hogy a gabona, liszt és hüvelyes készleteket úgy a magánháztartásoknál, mint a kereskedésekben és a gazdaságokban felkutassák. Mint emlékeztetés, néhány hónappal ezelőtt be kellett jelenteni a buza, rozs, árpa, tengeri, liszt és hüvelyes készleteket. A pénzügyőrök most Aradon és a határban sorra végig járják a házakat, hogy meggyőződjenek arról, vajon nem titkolják-e el bizonyos mennyiséget az üzletekben, vagy gazdaságokban. A készletek felkutatása már a vége felé jár. Tudomásunk van róla, hogy az aradi határban mostanig három esztét vaggon (350 métermázsa) búzát foglaltak le és koboztak el; ezenkívül az üzletekben mintegy száz métermázsa kukoricát, babot és zabot sikerült lefedezni. Ez a készlet részben a feltételező, részben az államé, egy részben pedig a rokkant katonák alapja illeti. A magánháztartásokban nem találtak felesleget a pénzügyőrök. Sok inkább azt állapították meg, hogy talán minden huszadik család látta magát gabonával, lisztel az idei aratásig.

A londoni jósnő. Amsterdamból jelentik: Néhány hónap óta nagy feltűnést kelt a londoni társaságban egy Mrs. Herbine nevű amerikai médium, aki jóslatokkal igyekszik az előkelő angolokat és akinek számos rejtélyes kijelentése kering a felsőbb tízretek körében. A modern Kassandra 1913 folyamán Indiában járt, az okkultista tudományok igazi bölcsőjében és már akkor megfogadta, hogy nem sokára háború tör ki, amelyben Anglia alulmarad. A kiváló hölgynek Voltaire esztétikus jelenik meg állandóan és ez kétségtelenül tétele. Voltaire új alakjának még szellemiességét mond a közönségnek, mert határozottan a németek pártjára állt. Nemrégiben megkérdezték tőle:

— Elcsik-e Verdun?

— Azt nem mondhatni, — hangzott a felelet — de Franciaország nagyon sokat fog veszíteni a vég kezdete előtt.

— Mi lesz Anglia jövője? — volt a következő kérdés.

— Azok, akiket Anglia jelenleg szövetségeseinek nevez, tíz év múlva ellene küzdenek.

— És Szerbiával mi történik?

— A Németország és szövetségesei által helyreállított balkáni egyensúlyt nem fogják megváltoztatni.

— És a béke?

— A békét nem a harctéren vívják ki, hanem a diplomataik intézik. Egyik tőlétel lesz a tenger szabadságának biztosítása.

Az Oeuvre azon a véleményen van, hogy ez a médium tulajdonképpen Bethmann-Hollweg eszköze.

Eihunyt nagy követ. Rómából jelentik: Avarna nercog volt bécsi olasz nagykövet meghalt.

Katonai elemzés. Felhívjuk a figyelmet a temesvári katonai elemzési rakárnál április 10-én megtartandó, ma napunkban közölt, ajánlati tárgyalási irtdetményre.

— Betegvizsgálás az iskolában. Tisch Mór dr. tiszti főorvos a következőket közli velünk: Igen tisztelt Szerkesztőség! Beesés lapjának március hó 30-iki számában „Egy apa” aláírással ismeretlen levélíró azon aggodalmának ad kifejezést, hogy a városi vegyvizsgáló állomáson vizsgálat céljából megjelenő katonák az iskola épületbe járó gyermekeket a fertőzés veszélyének teszik ki. A való tényállás megvilágítása céljából a következő adatok közlésére kérem: Nevezett intézetben jelenleg kizárólag katonai felülvizsgálat céljából odavezényelt, rokkant, nyomorék katonák vizsgálatnak, akik sem heveny, sem idült fertőző betegségben nem szenvednek s így ragályt egyáltalán nem terjeszthetnek. Az illető katonák az iskolás gyermekekkel nem is juthatnak érintkezésbe, mivel külön bejáraton jutnak az intézetbe, ott külön folyosón tartózkodnak, külön klozetet használnak s a gyermekek udvarában egyáltalán nem fordulnak meg.

— A vízműi szünet. A gépüzemigazgató a közönség tudomására hozza, hogy az alant megjelölt utcákban és napokon este fél 10 órától reggel 5 óráig a vízszolgáltatás esőhálózat mosás miatt szünetelni fog. És pedig április 8-án: Nagyváradi-ut, Pécskai-ut, Vásártér, Varjassy József-utca, Karolina-utca, Szent László, Kis, Kis Ernő-utca, Ferenc-tér és Ferdinánd-utca. Április 5-én: Kossuth, Dessewaty, Wesselényi, Magyar, Vécsey, Teleky, Pöntenberg Ernő, Varjassy Lajos, Nagy Sándor-utca. Április 7-én: Wenzler János, Batthyány, Kazinczy, Fábian, Kölcsey, Salacz, Széchenyi, Perényi, Sárocsy, Csiky Gergely és Révay-utca.

— Az Aerowash mosógép a világ legköltségtesebb gép, amit leginkább az bizonyít, hogy rövid idő alatt 600 drb kelt el. Kezelése egyszerű, sok időt, szappant, fát lehet vele megtakarítani. A gép ára 24 korona, kapható Magyar Ferenc gazdasági gépüzletében Aradon Zrínyi-utca 6. 281.

— Új díjszabás kiadása a cs. és kir. hadsereg vasut vonalain szállításra személyekre, kutyákra és podgyaszra. A cs. és kir. hadseregvasut vonalain 1916. évi március hó 1-étől kezdődő érvényességgel személyek, kutyák és podgyász szállítására új díjszabás lépett életbe, mellyel az eddigi menetárak és szállítási feltételek hatályon kívül helyeztetek és pótolattak. Ez az új díjszabás módosított és kiegészített határozmányokon kívül, kilométermutató, továbbá menet- és szállítási díjakat, valamint a cs. és kir. hadsereg vasut vonalat felülvizsgáló amszteri terképet tartalmaz. Említett díjszabás példányai darabonként 1 korona aron a magyar vasutak központi díjszabás elárultató irodájában (Budapest V. Akadémia-utca 3. sz.) szerezhető meg.

— Engel keresk. szaktanfolyama (László Vilmos-utca 2.) Könyvelés, gyorsírás, gépírás, levelezés stb. Alapos gyakorlati oktatás. Díj talán állásközvetítés. Beiratkozások az áprilisban kezdődő tanfolyamra április 5-ig. Déléltől 10—12-ig, délután 3—5-ig. Telefon 1046. 1776

— Alkalmi olcsó árak a Fischer aruházban. Jó minőségű tehér vagy szines térti ing darabja 7 korona, egy nyulszőr kemény kalap 7 korona, tekete finom edelweiss harisnya 2.50 kor., gyermek patent és cérna harisnyak 1.50 kor.-tól 3 koronáig. Megérkezik a gyönyörű matrók sapkák és leányka kalapok 3 koronától 7 koronáig. Egy térti vagy női nyers selyem ernyő 7 korona. Fischer Nagy Aruház. 271

— Üzleti könyvek, u. m. strazzák, főkönyvek és irodai cikkek Kerpelusz. 247

— Gyermek-kocsik, gyermek-székcsak Fischer nagyáruházban 10 koronától 150 koronáig.

— Papírszalvetaz olcsón Kerpelusz. 193

Ongyilkos uri leány.

— Tragediával végződő diákszereltem. —

Az Aradi Közlöny szerkesztője.

Szeged, április 1.

Már két hét óta keresi, kutatja a rendőrség Fehér Ionát, a városi kereskedelmi iskola növendékét, aki március 14-én eltűnt lakásáról. Pénteken délelőtt tíz órakor egy telefonjelentés érkezett a rendőrkapitányi hivatalhoz, mely szerint a tápói fűzések között egy női holttestet vetett partra a víz. Borbola Jenő dr. rendőrkapitány és Baneth Samu dr. azonnal kimentek a helyszínére s megállapították, hogy a holttest csakugyan Fehér Iona, az eltűnt diákleány holtteste. Az ingén megtalálták az F. I. monogramot és a szürkétetűs magasszárú fekete cipőt, amit eltűnése idején viselt.

Az Ongyilkos tizenhét éves urileány Fehér Imre kondorosi földbirtokos gyermeke volt. Szegeden járt is iskolába már évek óta. Legutóbb egyik leányintézetnek volt növendéke, de nem maradt meg ott, kilépett és Fodor-utca 8. szám alatt uri családnál vett lakást és élelmezést.

A leány pár hó előtt megismerkedett egy felsőkereskedelmi iskolai tanulóval, egy nyulánk barna fiúval, aki nagyon megtetszett a leánynak, úgy, hogy állandóan leveleztek. A leány az iskolába csepezt a fiú nevére írott leveleket és az egyik levél az intézet igazgatójának a kezébe került. A levelet, amely áradozott a lírai érzésektől, felbontották. A fiút figyelmeztette az igazgató, hogy ne levelezéssel, hanem tanulmányaival foglalkozzék.

A fiú a figyelmeztetést közölte a leánnyal is és kérte, hogy ne írjon neki levelet az intézetbe. Ez a figyelmeztetés okozta-e a leány lehangoltságát, vagy más egyéb körülmény is közre játszott, nem állapítható meg, tény azonban, hogy e jelenet után néhány nap múlva, március 14-én a leány órák közben eltűnt az intézetből. Ott hagyta retiküljét, melyben egy levelet találtak. A levélben elbucszuk „drága jó szüleitől” s bejelenti, hogy a Tiszába öli magát, mert „boldogság nélkül nem tud élni.”

Fehér Imre földbirtokos, a kétségbeesett apa a levél vétele után azonnal Szegedre jött s bemutatta a levelet a rendőrségnek. A rendőrség mindentelő kutatta, kereste a leányt, beszéltek a barátjaival, kérdezősködtek lakásadóijánál, a fiut is kihallgatták, a szerencsétlen teremtanak azonban nem akadtak a nyomára. A főkapitány napi parancsban hívta föl a rendőrség legényességét figyelmeztetve a leány eltűnésére, közölve annak személyleírását. A Makos-erdőben lovasrendőrök keresték Fehér Ionát. A rendőrség fáradozása azonban eredménytelen maradt, míg a ma megtalált holttest mindent megmagyarázott.

VAROS ÉS MEGYE.

Visszaállítják a városi lisztközponot. Arad város tanácsa ma tartott ülésen Lócs Rezső helyettes polgármester betárgyaltta a városi lisztüzlet tavalyi eredményét, amely negyvenezer korona tiszta hasznót tüntet fel. Ebből fedezte a város a lisztjegyekre szükséges 15 ezer koronát, a mászarszék háromezer koronát, úgy, hogy a város 23 ezer korona készpénz hasznót számolhat el. Ez a körülmény arra indította Varjassy Lajos polgármestert, hogy a liszteladás mai módját megváltoztassa. Útmutatva a tanács a helyettes polgármestert, hogy sürgetően hívja össze a

közelélmezési bizottságot és a városi lisztközponot azonnal léptesse életbe, hogy a legközelebbi lisztszállítmányt már a város osszthassa ki. Ez nemcsak hasznót hoz a városnak, de olcsóbbá is teszi a lisztet.

A nyaralók lisztje és zsirja. Minthogy a földmívelésügyi miniszter megengedte, hogy a tanács a maga hatáskörében adjon szállítási engedélyt a Hegyalján nyaralóknak a liszt kiszállítására, a tanács Lócs Rezső helyettes polgármestert felhatalmazta az engedélyek kiállítására és pedig napi 240 grammot kell számítani egy személy részére. A tanács egyidejűleg kimondotta, hogy a nyaralók zsirt is vihetnek ki a városból, de nem többet, mint havonta két kilót személyenként.

Fásultság.

„Engem már semmi sem érint”.

Ma már minden ember így nyilatkozik saját magáról. A fásultság beleivódott minden porokánkba. Nem csoda. Kifáradtunk, megcsömörlöttünk... A könnyek elfogytak, a fájdalom megörölte az idegeket, érzéketlenné tette a szívet... A szörnyűségek már nem tulajnak olyan „ujat” produkálni, aminél szörnyöb- bet ne éltünk volna át... És ha tudna is? Már nem is érintene senkit, hiszen „megszoktuk” a rossz dolgok hosszú sorozatát...

Az előtt, — megfigyeltem — ha egy drá- má végigégett a közönség, a hatásosabb, szomorú jeleneteknél előkerültek a parfümös szob- kendők. Könnyezett a fiatal lány, az asszony, az idősebb hölgy egyaránt... És ma? Ma a legidegrázóbb tragediák is hidegen hagyják a publikumot... Színpadra vihetnek katonadrá- mákat, ahol a haldokló hős kínzódsát látjuk... A mozivászonon megunk előtt láthatjuk ezer meg ezer katona megsebesülését, mindert úgy nézzük, mintha ez lenne a világon a legter- mézetesebb és „legmegszokottabb” valami.

A „jó időben”, amikor az emberek gond- talanul, nyugodtan élhettek, akkor esemény- számba ment, ha meghalt egy vőlegény, vagy egy fiatal férj... Megborzadtak az emberek és mindenkinek volt egy könnye, aki ismerle. Akkor meg volt sok el nem sirt könny... Akkor minden meghatóbb momentumnál elér- zékenyülhetett a szív, mert nem volt még tul- csigázva...

Ma már hidegea sikkunk végig minden eseményen. Ez a hidegség nem egyenlő a közö- nyvel. O nem! A közönyös ember, szívtelen természeténél fogva. És, akiket „már nem érint semmi”, azoknak volt szívük... Hanem egyszerre csak eltűnt, megsemmisült, eső- dorta a fájdalom, a megpróbáltatások árja...

Egy tehérhaju anyával beszéltem a napok- ban. Erőtlen, fáradt hangon mondta el, hogy „nincs többé fia”. Az ósz, összetört asszony szeme száraz maradt. Már nem tudott sírni... És mintegy szemrehányó önváddal fakadt ki, hogy „miért is bírja mindezt túlélni”?...

Miért? Mert a legnagyobb erőt a fájdalom önti az emberbe. Vajjon jól mondtam-e? „Erő-e az, amit a fájdalom belénk önt? Dehogy! Más ennek a neve. A tehetetlenség, melyet később bapon a fásultság patinája...

Jönnek napok, mulnak napok... Minden napnak meg van a maga tragediája. A legtöbb hangtalanul sikklik el mellettünk... Amit pedig magunk előtt látunk, mintha nem is látnánk... Fel se tűnik, megszoktuk minden rosszat. Már nem is várunk semmi jót... Már ebbe is bele- fáradtunk...

Lia.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Husvétli meghívó. Ezek a „gépfegyverkerülő” a „zenét a nehéz terek stb. szolgáltatók” humorok már a háború első hónapjában a francia glorie és az orosz dicsőség sorsára jutottak: elkoptak. Annyi változtatban megírták már, hogy ujja faragni a legjobb igyekezettel sem lehet. Nem tudunk helyet adni a számára.

Aradi vadászok. A síófoki üdvözlő megjött, de tartalmát nem közhettük és ennek nem mi vagyunk az okai, hanem a fennforgó körülmények.

Április 5. A héten megírtuk, hogy nincs kilátás a felmentésüket kérelmezők bevonulásának elhalasztására. A felmentési kérvények valószínűleg nagy többségben elintézésre nyerne a bevonulási napig és így ok sine a halasztásra.

G. J. Ha bizonyos arról, hogy a csomagot csakugyan nem az vette át, a kinek címezve volt, akkor reklamálja meg újra és kérje a jogosítatlan átvevő kinyomozását.

B. B. A katonai igazgatóság nem teljesítheti az ön kérelmét, hanem kérheti az illetékes parancsnokságtól szabadsága meghosszabbítását hivatkozással egészségügyi állapotára. Kérje egyúttal azt is, hogy orvosi megvizsgálását Aradon rendeljék el. Ha a kérelem teljesíthető, itt vizsgálják meg, ha nem: azt is megírják. Az idehaza töltött időre szoldot nem kérhet, azonban betegsegélyezési jogai ép-
ségben vannak és azokat érvényesítheti.

Télizöld. Nagyon kedves, bár nem új táma, de szívesen olvastuk. A mai szűkre szabott újságpapír árkusokon azonban kérdés: mikor engednek helyet a nap eseményei novellának. Sok türelmet kérünk.

T. I. A kértelt egy fővárosi szállodában akik, ha Budapesten v. n, de legbiztosabban a Nemzeti Casinóban találhatók meg.

Steckenpferd-
lilliomtejszappan

915

Bergmann & Co. cégtől Tetschen a/Eibe.

egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő szappan ellen való elismert hatásánál fogva a bőr- és szépség gondozásában való föltűnő hatásáért. Ezernyi elismerőlevél! Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Ugyeljen nyomtatékosan a Steckenpferd védjegyére és a cég helyes nevére! Darabja 1 koronáért kapható. Gyógyszertárakban, drogériákban, illatszerüzletekben stb. Használható kitűnő Bergmann Manera lilliomkrémje (80 fillér egy tubus) kitűnő szőrnői kezek gondozására.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Vasárnap, 1916. évi április 2-án:

Délután fél 4 órakor mérsékelt helyárakkal.

Legénybucsu.

Operette.

Este 7/8 órakor rendes helyárakkal

A. Berlet.

A. Berlet.

Mágnás Miska.

Operette 3 felvonásban.

Kezdete este fél 8 órakor.

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.

Értesítés.

A temesvári cs. és kir. katonai élelmezési raktárnál folyó évi április hó tizedikén a tézstaneműekben (tarhonya és tézta) mutatkozó szükséglet fedezésére nyilvános ajánlati tárgyalás tartatik.

AZ erre vonatkozó hirdetmények ki-függesztettek. A közelebbi feltételek a hivatalos órák alatt a cs. és kir. katonai élelmezési raktárnál tudhatók meg, ahol írásbeli kérdezősködésre is válaszolnak.

A temesvári cs. és kir.
élelmezési raktár kezelőjege.

1745

Zongora javítások

és hangolások
ugy helyben, mint
vidéken pontosan
eszközöltetnek.

4329

Ehrbar Henrik
zongorahangoló
Arad, Batthyányi-u. 26.
Városi zeneiskola.

FOG. MOHR JEANNETTA

vizsg. fogtechnikusnő

aki 20 éven át a legnagyobb világvárosokban, mint Newyork, Berlin és Bécsben a fogászati téren legjobb sikerrel működtem, tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy helyben: **Luther Márton-utca 1. sz. a. II-ik em.** egy a mostani kor igényeinek megfelelő **fogászati műtermet** nyitottam, ahol legújabb berítet és amerikai módszer szerint kezeltem betegségeimet, oghuzás teljes érzéstelenítéssel (fagyasztás útján.) Aranyhídak, aranykoronák, mindennemű kaucsuk fogazatok, szájpadiás nélkül és légkamrával. Arany, ezüst, amalgám, porcellán és cement tömések (plombák), mérsékelt díj-szabás mellett készíttetnek. Becses pártfogását kérve tisztelettel **Mohr Jeannetta**, vizsg. fogtechnikusnő. Rendelő órák: d. a. 8—12-ig, d. n. 2—7-ig. Vidékiek 24 órára belül kielégíttetnek. 1271

Szőlősgazdák!

Gyümölcskertészek!

Rézgálicot olcsón

1748

biztos eredménnyel **„SPORIT”** szőlőpermetező helyettesíti egyedüli **por 1 kg. á 5 kor.**

Kapható: Berkes Józsefnél Budapest, IX., Köztelek-u 2.

„SPORIT” állami angelógiai vegyvizsgáló intézet jóváhagyva.

Sz. 444—916.

Arverési hirdetmény.

Alulírott ezennel közhírré teszem, hogy miután a folyó év március 27-ére kitűzött árverés eredményre nem vezetett, a kristyóri nemesi közbirtokoszágnak 2408 korona 92 fillér hátralékos köztartozással fedezésére lefoglalt vágás területét az 1898. évi XIX. t.-c. 88. §-ában foglalt feltételek mellett 1916. év április hó 17-én délután 8 órakor Kristyóron (Hunyadv.) a körjegyzőség hivatalos helységében nyilvános szóbeli és zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött árverésen eladom.

Az eladás tárgyat képezi:

Szakértőileg megállapított mintegy 2580 m² vagyis 3225 örköbméter bükk tűzifa.

105 m² tölgy banya és hasítványfa.

60 q. cserkéreg.

Kikéltési ár 7450 kor. (Hétezer-négyszázötven korona.)

Bánatpénz 750 kor.

Utóajánlatok nem fogadtnak el.

A részletes árverési és szerződési feltételek alulírottánál megtekinthetők.

Hunyad-Kristyó, 1916. március hó 27-én.

Killin Mihály,
körjegyző.

1752

Legközelebb
kerül be-
mutatásra az

APOLLO
SZÍNHÁZBAN

SULAMITH

Nagy filmszenzáció!

Főszerepben:

Kertész Dezső, az Aradi Nemzeti Színház tánc.

**MEGHODÍTOTTUK
A VILÁGOT!**

**UNDERWOOD
LÁTHATÓ ÍRÁSÚ
ÍRÓGÉP**

Ziffer és Hollós

Weitzer János-u. 11. (főpostával szemben.)

UNDERWOOD

azonnal és állandóan látható írású amerikai írógép.

ROTARY CYKLOSTYLE

önműködő sokszorosító gép,

Edison-féle diktálógép.

Üzemkellék

az összes rendszerű író-számoló- és sokszorosító-

géphez, csakis elsőrendű minőségben.

COPYING OFFICE

írásai és sokszorosítási munkák vállalása.

Javitó műhely

minden rendszerű író-sokszorosító- és számoló gépek részére, a legutányosabb árban jóállás mellett.

Használt írógépek

eladása és kölcsönözése.

AMERIKAI ÍRODABUTOR

Gyors- és gépiró szaktanfolyam

Leányinternátus

József főherceg-ut 19. sz.
I. emelet.

Elsőrangú okleveles tanerők, gondos nevelés, modern berendezés. Elemi és középiskolai előkészítés és továbbképző tanfolyam. Külön tárgyak: Idegen nyelvek, testés, zongora és művészi kézimunkák.

Kívánatra prospektus díjtalan.

Igazgató tulajdonos:

Stern Ilonka,
okl. tanítónő. 2027

Legjobb fogviz

több nemzetközi kiállításon legmagasabb kitüntetésben részesült.

500 koronát fizetnek annak, ki Bartilla-fogvizének használatát mellett, üvege 92 fill. valahányszor fogfájást kap, vagy a szája bűzlik. Ed. Bartilla-Winkler utóda L. Plan Wien, X., Gsethe-gasse 7. Kapható minden gyógyszerboltban és droguériában. Aradon: G. Földes Kelemen, Deák Ferenc u. 11. sz., Hehs Vilmos, Bathányi-u. gyógyszerteráiban és Vojtek és Weisz droguériájában. Vidékre — ahol nem kapható — küldök 7 üveget kor. 6.50 bérmentre. Kérjük mindenütt határozottan Bartilla-féle fogvizet. Hamisítványok feljelentői jól díjaztatnak. 701

Rum — likőr

essentiák és compositiókban

állandó nagy raktár.

Saját védjegyzett „Rumarom”

50 filléres üvegekben, mely 2 liter finom tearum készítéséhez elegendő, mindenütt kapható. 502

Nagyban kapható:

Szemző Armin

áruügynökségénél, Arad. Telefon 592.

Mintegy

9 hold bükkfaerdő eladó.

Zárt ajánlatok f. évi április 10-éig alulírt hitközséghez intézendők, amely nap déli 1 órakor az ajánlatok felbontása után a legtöbbet ígérőnek fog az erdő eladatni.

Hitközség fentartja magának, hogy esetleg az ajánlatok egyikét sem fogadja el.

Menyháza, 1916. március 27.

1865

Róm. kath. Hitközség.

Eladó

egy felszerelt. jókarban levő

szódagyar,

hozzátartozó kellékekkel. 1727

Bővebb felvilágosítást ad a tulajdonos:

Kepes József gyógyszerész Marosborsa.

Gyökerez

RIP. PORTALIS

kifogástalan minőségben kapható

báró Bohus László örök. gazdaságában, Világoson. 1442

Levélbélyeg

gyűjtőknek 61 darab jóállás mellett valódi, különféle ritka bélyeg 36 korona katalógus ár helyett csak 5 korona 30 fillér. Gyönyörű bélyeg válogatást válogatva rendelkezőkre bocsátom. — 56 oldalas bélyeggyűjtemény kívánatra mindenki megkapja. 8883

Béla Szekula, Luzern (Sweic.)

Macskásy Sámuel

kályhámester.

Április hó 15-től Andrassy-ter 8. sz. alatt lesz lakasom.

Tisztelettel kérem a n. é. közönséget, hogy cserépkályhák tisztítását, javítását, átalakítását és mindennemű idevágó munka rendbehozását már a fűtési idény megkezdésétől kezdődőleg kegyeskedjenek eszközölni, mivel munkamérő hiány miatt magam végzem azokat és így több időre van szükség, hogy a jövő fűtési idényre a munka rendesen elvégeztessék. Kérve szíves megrendelésüket, maradtam mély tisztelettel:

Macskásy Sámuel,

1647

Arad, Boros Bent-ter 16. sz.

Felhívom a burgonya nagykereskedő urakat, Vörös Kereszt kórházakat, katonai fogolytáborokat, katonai élelmezési raktárakat, hawaggonátelenként jó, egészséges

ételburgonyát

és diót méltányos árban, más gyar feladó állomásról, vagy 8 napi előzetes rendelés mellett Aradon, ugyancsak vörös-hagymát, szalonnát és egyéb hűvelyes veteményeket ohajtának venni, forduljanak bizalommal hozzám.

Egyben felhívom a szeszgyárosok és hízaladók figyelmét arra, hogy jóminőségű szesz és hízaló burgonyát is szállítok és a szállítást személyesen eszközölöm. — Azonkívül értesítom a nagyérdemű közönséget, hogy minden csütörtökön és pénteken 6 óráig kapható.

Vidéki megbízások legpontosabban eszközöltetnek.

Luttwák József

Asztalos Sándor-u. 8. 821

Fehérnemű gőzmosóda megnyitása!

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy Kuhl Mihály kezelető és vegytisztító cég üzletéből kiléptem és a Bottelheim-féle Aulich Lajos-u. 2. szám alatt, a lovardával szemben levő régi jóhírnévű gőzmosódat átvettem. — Főtörökvésem az lesz, hogy a 12 évi gyakorlatban szerzett tapasztalataim alapján, a nagyközönség megelégedését munkámmal kiérdemeljem, mert a mai kor igényeinek megfelelően berendezett gőzmosódamban bármilyen férfi és női fehérneműt a lehető legnagyobb gonddal tisztán házilag kezelve mosatnak és fényesre vasaltatnak a legolcsóbb árban. — Kérem a nagyérdemű közönség nagyrabecsült bizalmát reszemre továbbra is fenntartani, a minék ellenében igyekszem fogok a jövőben is a reámbizott munkát pontosan elvégezni.

Kiváló tisztelettel:

Schrodt Irén.

Intézet: Aulich Lajos-utca 2. szám.
Üzlet: Deák Ferenc-utca 2. szám,
(a „Függetlenség” mellett.) 1290

Ló eladás.

A nagyszentmiklósi uradalom

esztermajori méneséből folyó évi április hó 14-én délelőtti 9 órakor a következő — részben Döry-féle félvér, részben telivér — lovak fognak a helyszínén a legtöbbet ígérőknek eladatni:

- 21 drb 3 éves csikó (2 mén, 12 herélt, 7 kanca)
- 4 drb 4 éves csikó (1 herélt, 3 kanca)
- 7 drb öreg kanca
- 1 drb 7 éves angol telivér mén

Venni szándékozók a kitűzött napon Nagykikindán át reggel 7 óra 20 perckor érkezhetnek Nyerő állomásra, honnan az uradalmi fogat hozza őket az esztergomi gazdaságba (Elutazás Nagykikindáról reggel 6 óra 40 perckor.)

Kivánatra a lovak részletes leírását küldi a

Nagyszentmiklósi uradalom
Nagyszentmiklós.

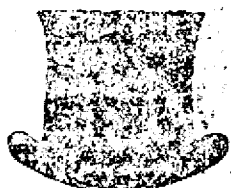
1742

Női modell kalapujdonságok.

Már megérkeztek a legújabb női modell- és gyermek szalmakalapok nagy raktára. Tagál- és szalmakalapok, átvarrások és festések a legújabb modell után elvállaltatik.

Férfi kemény, vagy puha-divat nyulszőr kalapokból

nagy raktár. — Első aradi villanyerőre berendezett férfi- és női kalapgyártás. Arad, Deák Ferenc-utca 42. sz., a Fehér Keresztrel szemben.

Teljes tisztelettel

1288

Bittenbinder Konrád.

Arad-Ujm.kelakán

villanyerőre

ládagyárat

rendeztem be, hol négyfélenagyságu

tábori postaládát

szegezetlenül, 10 ládánként kötegelve, állandóan raktárra készítek s viszontelárusítóknak jutányosan, prompt szállítok. — Minden más méretű ládát, méretutáni megrendelésre, legjutányosabban szállítok és kivánatra árajánattal szolgálók. 1291

Braun Adolf

ládagyár és faterkeskedés

Arad-Ujm.kelaka.

Telefon Arad 752.

Valódi rózsa-

burgonya

étkezésre és vetési
célokra kapható

641

Kalmár Endrénél

Arad, Arpad-tér 5. szám.

Városi és megyei telefon 670.

Timsó

szőlőpermetezéshez

Kohn Adolf és Fia

cégnél,

1740

Temesvár, Gyárváros

Saját termésű, kitűnő, tisztán kezelt magyarádi 6- és pecsenye

borok

ugy nagyobb mennyiségben, valamint palackokban kaphatók

Winter Adolf

ügyvédnél Aradon, 6053

Deák Ferenc-utca 40. szám.

VETO

szabadalmazott

szőlőmoly és lisztharmat
irtószer

közönséges permetezővel, több évi elismert sikeres védekezés.

100 ltr. vízhez 1 ltr. Veto 3 K.

Előzetes fizetés, hordó vagy üveg beküldés és megrendelés:

Messzer Árminnál,

Pankota.

1612

Óvás

a második szállitmány

1 waggon rako-
mány

fehér, fekete vászon
cipő és szandál

érkezett

181

CIPŐTÖZSDE

Telefon 10-44. :: Andrássy-ut 22.

Apró hirdetések.

ÜZLETEK.

Két üzemhelyiség kiadó
József főherceg-ut 7. szám
alatt. 1679

Egy jóforgalmu
vegyszerkereskedés betegség miatt
átadó. Cím a kiadóhivatalban. 1681

Temeskövesden
kosztalan italmérés, dohány és
bélyeg engedélyekkel rendelkező
üzlet házzal együtt eladó. Érte-
kezni lehet Ponta Dameterné Te-
meskövesd utolsó posta Ag. 1600

KÜLÖNFÉLE.

Raktárhelyiség
világos és száraz, azonnalra ki-
adó Messerger-hoy vállalatnál,
Deák Ferenc-u. 8. 191

Helacit.
A legártalmatlanabb arcszépítő és
finomító. Izadó, fényes, zsíros,
atkás (mitesseres) arcot naponta
ahányszor szükséges, gyaputra ün-
tött folyadékkal megtöröljük. Az
arc rögtön csodás szép lesz, mintha
valami mesés lehelet finomságu
harmattal volna bevonva. Az at-
kák pár nap alatt elmúlnak. Ára
1 korona. Dr. Földes és Hehs
piperesszappan és vegyészeti gyára
Aradon. Tűz mellett ne használ-
juk. 12

**Raffia, hárs-
és rézgálicot**
eredeti csomagolással,
továbbá

Hermatol

permetező anyagot
ajánl

Donáth Simon,

Vécsey-utca 4. 1754

Tyukszem

és minden bőrkeményedés ellen
biztosan ható szer Hehs gyógysze-
rés tyukszem tapasza. A legmeg-
rögzöttebb tyukszem a tapaszt pár-
napi használata után leválik, a
győtrő fájdalom azonnal megszű-
nik. Ára 50 fillér, Hehs gyógy-
szertár, Földes gyógyszertár Arad

Menthol sósborszesz.

Tiszta, egészséges, zamatos, erő-
sítő, edző, hűsítő, frissítő, fertőt-
lenítő és fájdalomnyhító háziszser.
Ára 50 fillér és 1 korona. Hehs
gyógyszertár, Földes gyógyszertár. 12

Matteine-fele

patkány- és egérirtás

új eljárás szerint.
Patkány- és egérirtáshoz ajánlok
**patkány- és egértífusz-baci-
lust.** A XX. század legmegbiz-
hatóbb patkány- és egérirtó-szere,
csak patkányt és egert öl meg,
emberre vagy állatra nem vesse-
delmes, tehát mindenütt elhelyez-
hető.

A patkány- és egértífusz bacilus
árak:

1 kis adag 2—300 patkány ki-
irtására 6 K.

1 nagy adag 3—600 patkány ki-
irtására 12 K.

„Matteine“

vegyészeti laboratórium
Arad, Boros Bent-ter 1. szám
Telefon 10—45. 2411

205—1916.

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági
széke, a tulajdonát képező 50 da-
rab báránynak elősúlyban esetleg
páronkénti eladása iránt folyó év
április hó 5-én d. e. 10 órakor a
a városház udvarán árverést tart.

Kikiáltási ár: Előszólyban el-
adásnál különként 2 kor. 60 fillér,
páronkénti eladásnál 70 korona.

A bárányok vételára az árve-
résen készpénzben azonnal kifizet-
endő, kedvező ajánlatok esetén
az árverés eredményét a gazd.
szék azonnal jóváhagyja.

Arad, 1916. március hó 31.

A gazdasági szék.

Legujabb divatu
magas szárú egész és fél

**női és férfi
cipők**

a legjobb minőségű fekete- és
színes bőrökből, a legcigan-
sabb kivitelben, jutányos áron
készülnek 2467

Goity János

uri és női cipésznél
Arad, Deák Ferenc-u. 8. sz.

Életbiztosító társaság

Arad és vidéke részére

**produktioképes
képviselőt keres**

Minden biztosítási módozatot
kultivál, hadbiztosításai révén
nagy produktió érhető el. —

Teljesen felszerelt ajánlatot ket-
tős borítékban (belső borítékban
„Biztosítás“ jelzéssel) a kiadó-
hivatal továbbít. 1777

Vágott sodrony

szőllőkő:özéshez,

borgonyozott és ónozott

üstök,

melyek a rézüstöt teljesen po-
tolják,

kaphatók:

Messzer Ármin, Pankofa.

Aranyat

és

Ezüstöt

legmagasabb áron vesz,
vagy becserél; ugyszintén
régiségeket vesz és elad

Losonczi Lajos

óras és ékszerész üzlete
ARAD, Szabadság-tér.
Telefon 944.

Egy fiatal segéd,

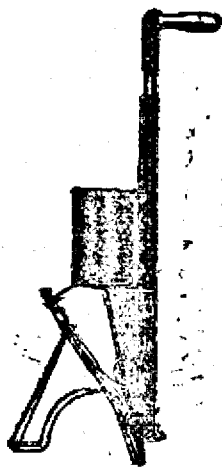
aki ez évben nem soroztatik, vagy aki katonai
szolgálat alól mentve van,

Spitzer Mórnál, Szemlak (Aradm.)

alkalmazást talál.

Románul beszélő és kézműáruban jártas, egyén
előnyben részesül. 1701

Kovács Soma és Társa Arad
gép-, szőlőszeti- és műszaki áruk gyári raktára.

Tengeri Öltető.

Fűkaszálo, marokrakó, kévekötő aratógép raktáron.

Legjobb permetezők.

FOG- tömések, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színével azonos porcellánból. ::

FOG- koronák, hidak, egész fogsorok szájpaddás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból. ::

FOG- kövek eltávolítása, fogak fehéritése és hibás fogsorok átalakítása, valamint javítása. ::

FOGHUZAS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban, nemkülönben Amerikában a leghíresebb fogspeciálistáknál mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legelőkelőbb műszereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megelégedhesek.

Telefon 10-11. szám.

JACOBI GYULA vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17.

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

"Tavaszi Napsugár"

levele van a kiadóban, kérem átvenni. 1741

Fess 27 éves művezető

biatos posztóban, katonaságtól mentesítve 4-600 kor. emelkedő fizetéssel, jó anyagiakkal, megismerkedni óhajt tisztességes csakis komoly szándékkal, csinos intelligens, szolid és feltétlen tisztességes leánnyal. Megfelelő hozomány megkívántatik. Követitők kizárva. Diskretió közös érdek. Leveleket a kiadóhivatalba "Tavaszi álom" jelige alatt, kettős borítékban kérek. 1659

ELLÁTÁS.

Uri családna

izletes házi koszt kapható házban kívül is. Ugyanott egy elegánsan butorozott szoba, azo nál kiadó József főherceg-ut 1. II. em. 1749

ALKALMAZÁST KERES.

Német asszony

idősebb házaspárhoz vagy egyedülálló urhoz mindenestek ajánlok helyben vagy vidékre mérsékelt jutalom mellett. Cím a kiadóhivatalban. 1770

Elarusító

bármily szakmabeli üzletbe ajánlok. Cím a kiadóban. 1648

ALKALMAZÁST NYER.

Két ügyes elarusító

kik a szakmában jártasak, azonnali belépésre felvételek. Kurányi J. cégnél, Vörösmarty u ca 1. szám. 1776

Német és francia

nyelvismerettel bíró kl. asszony, ki a háztartásban is segédkezne, url háznál alkalmazást nyer. 1774

Gyakornok kerestetik

azonnali belépésre (nő vagy férfi) Bing Ede cégnél Aradon. 1778

Röfös- és rövidaru

ugyszintén egy fűszeraru segéd állandó alkalmazást talál Engel Lajos cégnél Medgyesegyházán. 1768

Helyben lakó

szerény leányt keresek, két kis leányka mellé, egész napra; német ajku és zongorázó előnyben részesül. Cím a kiadóban. 1747

Menekítőtárgyalozás.

Keresek egy urat vagy hölgyet, ki szabad délutánjain önállóan német kereskedelmi levelezést végezhet. Bővebbet Fábrián-u. 5/a. 1760

Önálló

derékfűzőt, aljvarrónőt és férfi costüm munkást jó fizetéssel felvételnek. Rosenthal Mariska női divat salonja, Békéscsaba. 1753

Leány kerestetik

három éves gyermek mellé játszótársnak url családhoz. Cím a kiadóhivatalban. 1761

Szakácsnő

finom, főzésben jártas, pusztára, földbrtokos családhoz kerestetik, ki állandó bizonyítványokkal rendelkezik. Cím kiadóhivatalban. 1687

Ügyes elarusító

kik már alkalmazva voltak és tanuló leányok, alkalmazást nyerne a Színházi Versenybázisban. 1729

Megbízható

fiatalabb és kaucióval rendelkező szolgát keres, az Aradi Kereskedelmi Bank Részvénytársaság. 1688

KIADÓ LAKÁS.

Kiadó

1 utcai bu orozott szoba, villany világítással, május 1-re Wesselényi utca 15. 1766

A tilla-térre néző

kétszobás utcai lakás május 1-re kiadó. Lovarda-utca 1. sz. 1771

Kényelmes

5 szobás földszinti lakás a központban azonnaira, vagy május 1-re kiadó. Lakás nyilvántartási iroda Deák Ferenc-utca 8. szám. Díjazás csak bérbevétel esetén 191

Kiadó

házaspárnak vagy idősebb urnak két elegánsan butorozott szoba, fürdőszoba használattal. Edelspacher-utca 8. 1695

Boros Beni-tér 20. számú bérházban: I. emeleten 8 szobás, II. emeleten 8 szobás erkélyes lakás hozzátartozó helyiségekkel folyó év május hó 1-től bérbeadó. Értekezhetni Laendler Aladár gézfűrésze irodájában. 1731

2 utcai

elegánsan butorozott szoba discret bejáratú, fürdőszoba használattal és egy 8 szobás lakás azonnaira kiadó. Ugyanott több pincehelyiség raktárnak vagy műhelynek alkalmas, azonnaira kiadó. Hassinger-utca 5. 5050

Egy 5 szobás

II. em. modern lakás, minden mellékkeliségekkel, Petőfi-utca 10. szám alatt kiadó. Bővebbet a ház mesternél. 844

2 szobás utcai lakás

elő- és fürdőszobával, villanyvilágítással, május 1-re kiadó. Darányi János-utca 4. 965

3 szoba

fürdőszobával, május 1-re és műhelynek vagy raktárnak alkalmas helyiség azonnaira kiadó Lovarda-utca 1., Attila-tér sarok. 1008

Egy 6 szobás

és egy 3 szobás lakás május 1-re kiadó Szent Péter-tér 9. 1626

Kétszobás lakás

mellékkeliségekkel május 1-re kiadó. Bővebbet Piskótagyár gr. Tisza István ut 28. 1625

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Egy 8 lóerős

gőzgépet óhajtnak bérbevenni, avagy megvásárolni. Érdelődők forduljanak Kornis Testvérek céghez, Vörösmarty-utca 1. 1751

Egy jókarban levő

kerti fecskendő eladó Kapa-utca 5. szám alatt. 1744

Mű- és vammalom

7 íráttal Arad közelében vasútállomás, kitűnő lisztplaccal, kedvezően eladó Bővebbet szíveségből Kovács Soma és Társa cégnél. 1757

Kerti

színes üveggolyók és szobai dísznövények eladók. Thököly-ter 5. I. em. 1762

Börgarnitúra eladó.

Megtekinthető Purgly Lajosné-u. 160. sz. volt Demeter-utca. 1760

Heringet

ajánl: Färber Lajos Arad 1721

Motoros motorkapart

megvételre keres: Reisz József, Simánd. 1708

Assalt szilva

kapható Färber Lajos cégnél. 1782

Urasságok és kereskedők figyelmébe! Ajánlok a tavaszi és nyári idényre munkások és hadifoglyok részére bármely nagy mennyiségben erős és tartós munkaruhát, komisszinget és alsónadrágot, fű- és férfi bakkancsot, még a készlet tart, a legelőkelőbb beszeresethető, mindenki egy próba-rendeléssel meggyőződhet. Herzfeld Gyula, Asztalos Sándor-utca. 1768

Részleg olosz

pótolható a vegyileg kipróbált "Turu" permitt, mely szőlőmoly, peronoszpóra, hernyó és rovar irtásra a legjobb 200 liter vízhez egy doboz K. 8.20 elegendő. Legkisebb megrendelés 5 kg. postacsomagban küldi utánvétellel "Permitt" művek Budapest VII. Elemér-utca 38. Viszonyt eladóknak jutalek. 1607

Budai föld

kapható Färber Lajos cégnél. 1785

Jó száraz,

tiszta, hamisítatlan háziszappant veszek. Arajánlatokat a mennyiség megjelölésével kérek postaiók 158. sz. 1787

Kékkő

olcsón pótolható Cuprin permittézó anyaggal. Beszeresethető Kovács Soma és Társánál, Aradon. 1784

Új butorhitel!

Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hitelképes egyéneknek kölcsön és részleltetésre szántak Garai Károly bej. cég butorüzletében Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 918

Modern, finom és olcsó

levélpapírost Pichlernél Szabadságtér 1. kaphat. 611

"Eos"

színes és lack cipőtisztító 78 fűtér. Geoba patent sámfá párja 8 kor. Cipőtisztító, Andrassy-tér 22. 181

Veszek

a legmagasabb árban uraktól levett férfi ruhát, mindenféle egyenruhát, valamint használt butort. Vidékre is megyek. Bleier Ignác, ruhakereskedő Arad, Szentpál-u. 12. szám. 229

INGATLAN.

Két jókarban

levő magánház a város közepén eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1746

5 hold szőlő

teljesen berendezett lakással, présházzal, pincével, villanyos megátlónál eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1748

Purgly Lajosné-u. 160. sz.

ház eladó. (Volt Demeter-u.) 1759

Lipót-utca 4/o. számú ház

szabad kézből eladó. Értekezhetni a tulajdonosnál, Aranykő-utca 12. szám. 1769

Eladó

Kovácsin egy 5 holdas szőlő, gyönyörű kútással, kut kútjával ivóvízzel, kolna, új prés, hordók, minden hozzávalóval, különösen a pormentes levegőért betegeknek igen ajánlatos. Bővebbet Csiky Gergely-u. 25., óv. Voigt Hermanné. 1660

Hegyi szőlőt

lakással, présházzal, pincével, hordókkal és megfelelő felszereléssel megvételre keres egy uridő. Levélteli megkeresésekre megajánlásokból felvilágosítással szolgál: Bozgán Sándor Mondorlak, posta: Arad — 2. 1689

8 kat. hold szántóföld

eladó a mondorlakai határban. Bővebb felvilágosítással szolgál: Bozgán Sándor, Mondorlak, posta: Arad — 2. 1690